ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ
ತುಳುವೆರ-೮

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ

ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ

ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು
ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿ

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ

ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ
ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

S.U. Paniyadi (Life and works of S.U. Paniyadi)

Written by Muralidhara Upadhya Hiriyadka
"Sakhi Geetha" M.I.G. 1(H) Doddanagudde, Udupi - 576 102

Published by	:	**Karnataka Tulu Sahithya Academy** Corporation Building, Lalbagh, Mangalore - 575 003 Tel : 459389
Price	:	**Rs. 12/-**
Pages	:	45
First Impression	:	**1996**
Chief Editor	:	**Dr. B.A. Vivek Rai** President Karnataka Tulu Sahithya Academy
Copy right	:	**Academy**
Publisher	:	**Dr. Palthady Ramakrishna Achar** Registrar Karnataka Tulu Sahithya Academy Lalbhag, Mangalore - 575 003
Printed at	:	**Prathima Printers,** Lower Carstreet, Mangalore - 1, Tel : 34900
Cover art	:	**Gopadkar**
D.T.P	:	**Madhuban Graphics,** Alake, Mangalore - 3, Tel : 33773

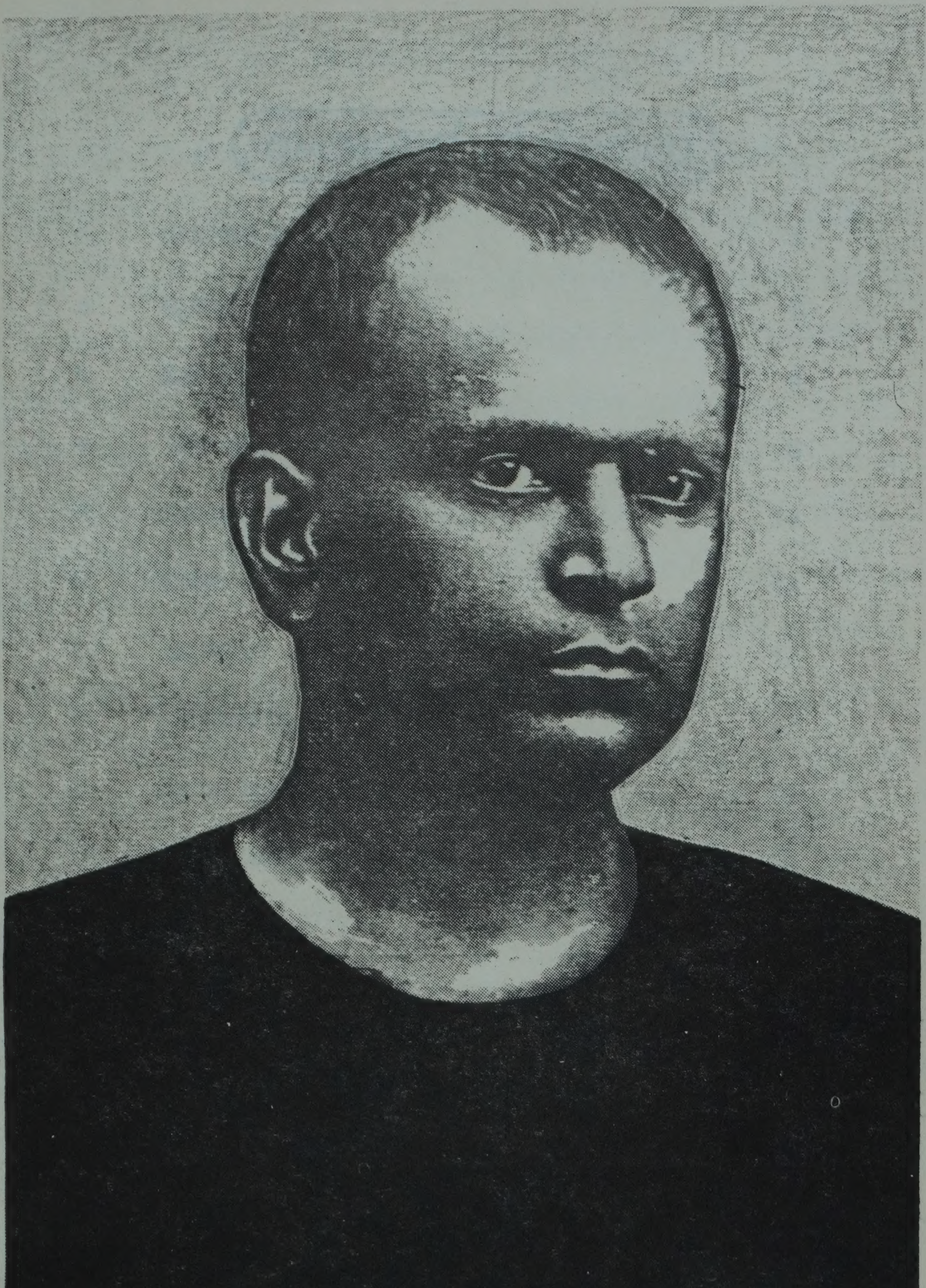

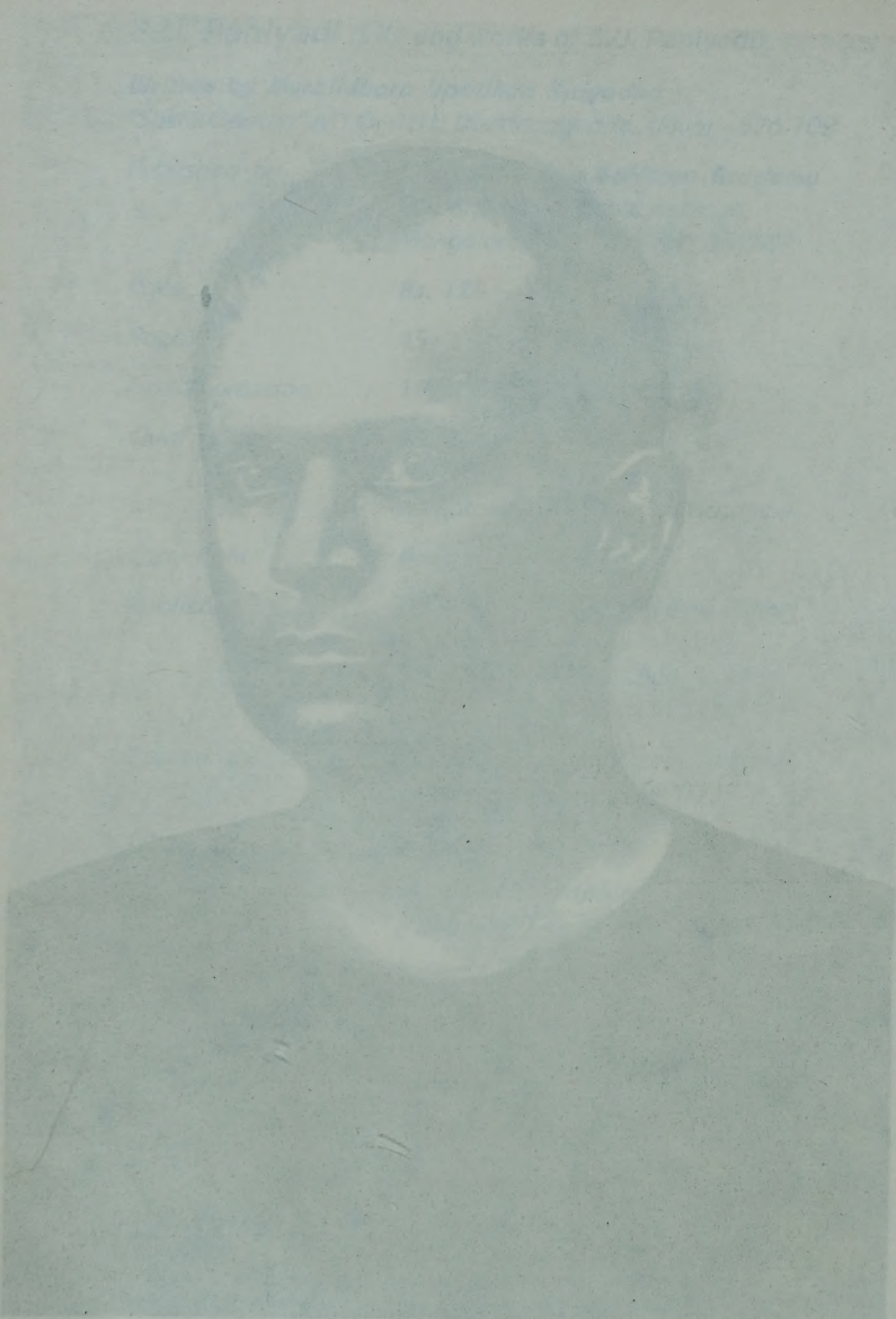

ಉಲಾಯಿದ ಪುಟೊಕುಲು

೧.	ಪಣಿಯಾಡಿ ಕುಟುಂಬ	1
೨.	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳ	3
೩.	ತುಳು ಚಳವಳ	4
೪.	`ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ'	6
೫.	ತುಳು ಕಾಕಜಿಲು	14
೬.	ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ	15
೭.	`ಅಂತರಂಗ'	17
೮.	ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್	17
೯.	ಮಧುರೆ, ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್	19
೧೦.	ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಜನ ಎಂಚ ?	20
೧೧.	`ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ'	22
೧೨.	`ಸತೀ ಕಮಲೆ'	25

ಅನುಬಂಧ

೧.	ಸತೀ ಕಮಲೆ (ರಡ್ಡನೇ ಉಲ್ಲಾಸ)	29
೨.	ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ ನಿಬಂಧನೆಲು	34
೩.	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಅಂಕೆಗಳು-೧೯೨೮	39
೪.	ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬೂಕುಲೆನ ಸುರುತ್ತ ಪುಟ.	48

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರೊ

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ್ ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾನಿಗೆಲೆನ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಲೆ ಸರಮಾಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್ ನೆನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಹಿರಿಯಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆ ಅಬಿಮಾನೊಲೆನ್ ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್ದ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಎಂಚ ದುಂಬು ಪೋವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಬೂಕುಲು ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೊ. ಅಕುಲೆನ ಉಮೇದ್ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ್ ಅಕುಲ್ ನಡತಿ ಸಾದಿಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುನ ತೂಟೆಲು ಈ ಬೂಕುಲು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಚಳವಳಿನ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ವ್ಯಾಕರಣ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಿನಾರ್, ತನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಡ ತುಳುಟು ಬರೆಪಾದ್ ತನ್ನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುಯಿನಾರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವೊನು ಕಳೆವೊನ್ನಾರ್ ಒಡಿಪುದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್. 1997ಗ್ ಆರ್ ಪುಟ್ಟುದು ಸರಿ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿತಿ ಅಮುರ್ತೊ ಗಳಿಗೆಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ವಿಷಯೊಡು ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನ ಶ್ರೀ ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರತಿಮಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದ ಯಜಮಾನಿ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಸೇರಿಗೆದಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕುಡ್ಲ

ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ....

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಬರೆವೊಡೂಂದು ಯಾನ್ ಇರ್ವ ವರ್ಸಡ್ದಿಂಚಿ ಎಣ್ಣೊಂದಿತ್ತೆ. ಆ ಕನ ಇತ್ತೆ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು.

ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆನಗ ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ಪಲ್ದಿ ದಿ। ಇಂದಿರಾ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾದ್ಯೆರೆನ ನಿನೆಪಾವೊಂದುಂಡು. ಎನ್ನ ಇಂದಿರಕ್ಕ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಪಲಯನ ಮರ್ಮಳ್. ಯಾನ್ ಉಡ್ಪಿದ ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ (1968-70) ಎನ್ನ ಪಲ್ದಿ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ - ಪಣಿಯಾಡಿ ಕುಟುಂಬದ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆ. ಪಣಿಯಾಡಿ ಕುಟುಂಬದಗುಲು ಎಂಕ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ಅಲ್ತ ಉಜ್ವಾಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಏತೊ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಕೇಣೊಂದಿತ್ತೆ. ಕುಟುಂಬದಗಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕತೆ "ಅನುಭವವು ಸವಿಯಲ್ಲ, ಅದರ ನೆನಪೇ ಸವಿಯು" ಇನ್ಪಿನ ಕತೆ.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಏತೊ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಎಂಕ್ ಪಣ್ತಿನಾರ್ ಆರೆನ ಮಲ್ಲಮಗೆ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ್. ಪಣಿಯಾಡಿ ಕುಟುಂಬದ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪುನ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪತಿ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ಸಾಯಮಲ್ದೆರ್. ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಪ್ರೊ। ಹೆರಂಜೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್, "ತುಳು ನಿಘಂಟ್"ದ ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯೆರ್, ಮೈಸೂರ್‌ದ ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನ ವಾನಳ್ಳಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಡ್ಪಿ ತುಳುಕೂಟದ ಡಾ. ಭಾಸ್ಕರಾನಂದ ಕುಮಾರ್, ಶ್ರೀ ಹರೀಶ ಬೋಳೂರು ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಹರೀಶ ಹೆಗ್ಡೆ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಪಾದೆರ್. ಎನಡ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆಪಾವೆರೆ ತುಳು ಎಕಾಡೆಮಿದಗಲೆಗ್ ಪಂಡಿನಾರ್ ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್.

ಮೊಗುಲು ಮಾತೆರೆನ ಉಪಕಾರ ಯಾನ್ ಮದಪ್ಪುಜ್ಜಿ.

ಯಾನ್ ತುಳುಟ್ಟು ಮಸ್ತ್ ಲೇಖನ, ವಿಮರ್ಶೆ ಬರೆದೆ. ಆಂಡ ಉಂದು ತುಳುಟ್ಟು ಅಚ್ಚಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಎನ್ನ ಸುರುತ್ತ ಬೂಕು. ಉಂದೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮೊಗುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ (1997) ಮುಟ್ಟ ಬರೊಂದಿಪ್ಪಗ ಈ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಯಾನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಪಣಿಯಾಡಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯಲಾ ಅಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಡ್ದ್ ನಮ ತುಳುವೆರ್ ದಿಂಜ ಕಲ್ಪೆರೆ ಉಂಡು.

- ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡಕ

'ಸಖೀಗೀತ'
ಎಂ.ಐ.ಜಿ-1(ಎಚ್.)
ದೊಡ್ಡನಗುಡ್ಡೆ, ಉಡುಪಿ - 576 102

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ

೧

"ತುಳು ಚಳವಳ ಪಂಡ ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಎದ್‌ರ್‌ದ ಚಳವಳ ಪಣ್ಪ್ ಒಂತೆ ಜನ, ಕೊಂಕಣಿದಗಲೆನ ಎದ್‌ರ್‌ದ ಚಳವಳ ಪಣ್ಪ್ ಒಂತೆ ಜನ ತೆರಿಯೊಂದೆರ್. ಆಂಡ, ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದು - ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರೊಗು ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪುನ ಚಳವಳ" - ಉಂದು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ 1931ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕುಡ್ಲದ "ಕಂಠೀರವ" ಪತ್ರಿಕೆಗ್ "ತುಳುತನಯ" ಇನ್ಪಿ ಕಾವ್ಯನಾಮೊಡ್ ಬರೆದಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಕಜಿದ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೇ ತುಳು ಚಳವಳ ಸುರುಮಲ್ತಿನಾರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್, ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ, ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆದಿನಿ - ಇಂಚ ಆರ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡತ್ತ್. ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳತ್ತ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆರ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ - ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್. ಆರ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ `ಅಂತರಂಗ' ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊಡು ಮಸ್ತ್ ಪುದರ್ ಮಲ್ದಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಚಳವಳೊಕು ಬೋಡಾದ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಬದ್ಕ್ ಪೂರಾ ಕಲೆವೊಂದಿನ ಒರಿ ಎಡ್ಡೆ ಜನತ್ತ ಸೋಲ್-ಗೇಲ್‌ದ ಕತೆ, ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಕತೆ. "ಗೇಲಿತ್ತಿನವುಲು ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ"ಂದ್ ಗಾದೆ. ಸೋಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ ಪಣ್ಪಿನ ಜನ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್.

ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಡ್ಪಿದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕುಟುಂಬದಗಲು ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಪಾತೆರ್ಪಿನ ಈ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ಕುಟುಂಬೊದಗಲೆನ ಗೋತ್ರ ಆಂಗೀರಸ. ಉಡ್ಪಿದ ಕೈತಲ್‌ದ ಕೊರಂಕ್ರಪಾಡಿದ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಈ ಕುಟುಂಬದ ಕುಲದೇವೆರ್. ಉಡ್ಪಿ ರಥಬೀದಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಸೋದೆಮಠತ ಓಣಿಡ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ ಮುಡಾಯಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಬೈಲ್ ಪಣಿಯಾಡಿ ಬೈಲ್. ಈ ಬೈಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಕಿ.ಮೀ. ನಡತ್‌ಂಡ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕುಟುಂಬದ ಇಲ್ಲ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಅಜ್ಜೆ ಸುಬ್ರಾಯ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್. ಅನಂತೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ

ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. `ತರೆಕ್ಕಿತ್ತ್‌ಂಡ ಕಾರ್‌ಗಿಜ್ಜಿ, ಕಾರ್‌ಗಿತ್ತ್‌ಂಡ ತರೆಕ್ಕಿಜ್ಜಿ' ಪಣ್ಪಿನ ಬಂಗೊಡು ಆರೆನ ಬದ್ಕ್ ಸಾಗೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುಬ್ರಾಯ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ ಮಗೆ ವಾದಿರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್. ವಾದಿರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ ರಾಮಣಿ ಯಮುನ. ಮೊಗುಲೆನ ಕಿಞ್ಞ ಮಗೆ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯ ಪಣಿಯಾಡಿ). ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯ, ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯ, ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಇರ್ವೆರ್ ಪಲಯನಗುಲು. ಪದ್ಮಾವತಿ ಪಲ್ದಿ. (ಪಣಿಯಾಡಿಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಇತ್ತೆ `ಯಮುನಾ ನಿಲಯ' ಪಣ್ದ್ ಆರೆನ ಅಪ್ಪೆನ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್. ಯಾನ್ (ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ) ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆ. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಪಲಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ (ಎಚ್ಚುಪಾಧ್ಯ) ಮಗೆ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್. ಆರೆನ (ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ) ರಾಮಣಿ ಇಂದಿರಾ ಎನ್ನ ಪಲ್ದಿ).

ವಾದಿರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ -ಯಮುನಾ ಈ ಪುರುಷೆ-ರಾಮಣಿನ ಕಿಞ್ಞಮಗೆ ಆದ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯ) 1897ನೇ ಇಸ್ವಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 4ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತೊದ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ) ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪೇಂಟೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಈ ಶತಮಾನೊದ ಸುರುಟ್ಟು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕಲ್ಪರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಒಂತೆ ವರ್ಸ ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಲ್ಪೆರೆ ಆರ್ ಸುರುಟು ಮೈಸೂರುಗು ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ರಾಸ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲ್ಪುನಗ ಕರ್ಚ್‌ಗ್ ದುಡ್ಡು ದಾಂತೆ ಒರ ಆರ್ ತನ ಕೆಬಿತ ಮುರು ಮಾರಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಆರೆಗ್ ಬಂಗಾರೊದ ಪದಕ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. 1920ಡು ಆರ್ ಗುಜರಾತ್‌ದ ಬರೋಡದ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ಉದ್ಯೋಗೊಗು ಸೇರ್ಯೆರ್. ಅವುಲು ಮೂಜಿ ವರ್ಸ ಇತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ 1923ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಆರ್ ಉಡ್ಪಿಗ್ ವಾಪಾಸ್ ಬತ್ತೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಬೇರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಚಳವಳ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ 1915ನೆಟ್ಟ್ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕೊಡ್ದು ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತೆರ್. 1922ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಆರ್ ಗುಜರಾತ್‌ದ ಬಾರ್ಡೋಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ `ಕಂದಾಯ ಕಟ್ಟುಜ್ಜ' ಚಳವಳ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಗಾಂಧೀಜಿ ತನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಗುಜರಾತಿಡ್ ಬೂಕು, ಲೇಖನ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯೆರೆನ ಪ್ರಭಾವ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಆಂಡ್.

1923ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ದ್ 1940 ಮುಟ್ಟ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗೊಡು ಮೆರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬರೋಡದ್ದ್ 1923ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್-ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು

ಆರ್ ಉಡ್ಪಿದ ಮದ್ವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗ್ರಂಥಾಲಯತ್ತ ಪಾವಂಜೆ ಗುರುರಾಯೆರೆನ ಮಗಲ್ ಭಾರತಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರ್. 1927ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ತನ್ನ ಸುರುತ್ತ ಮಗಕ್ ಆರ್. ವಾದಿರಾಜ ಪಣ್ಣ್‌ದ್ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಡ್ದಾವರ ಪಲಯನಗಲೆಗ್ ತೊಂದರೆ ಆಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಆರ್ ಪಣಿಯಾಡಿದ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಉಡ್ಪಿದ ಪೇಂಟೆಡ್ ಬುಡಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಾಕ್ಷಿದಗುಲು ಏರ್‌ಲಾ ದಾಂತೆ ಮೆಗ್ಗೆ-ಪಲಯನಗುಲೇ ಕುಲ್ದು ಪಾತೆರ್ದ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಪೇಜಾವರ ಮಠತ್ತ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ, ಮಠೊಕು ಸೇರ್ದಿನ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟಣೊಡು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಆಫೀಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಆರ್ ಸಪ್ಲ್ಯಾ ಏಜೆನ್ಸಿ ಇನ್ಪಿನ ಅಂಗಡಿ, ಖಾದಿ ಭಂಡಾರ, ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ 1933ಟ್ಟ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಅಂಗಡಿಡ್ ಉದ್ಯೋಗೊಗು ಸೇರ್ಯೆರ್.

೨

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳ

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ `ಕೆಂಪಂಗಿದಾರ್'ಂದ್ ಅಡ್ಡ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. `ಗಡಿನಾಡ ಗಾಂಧಿ' ಖಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫಾರ್‌ಖಾನೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೆ ಆರ್‌ಲಾ ಕೆಂಪು ಅಂಗಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಸಾಂತ್ಯಾರ್ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ರ್ (ಕವಿ ಎಸ್. ವೆಂಕಟರಾಜೆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್), ಸಿ.ಎ. ಪೈ ಕುಟುಂಬದಗುಲು ಬೊಕ್ಕ ಪಾಂಗಾಳ ನಾಯಕ್ ಕುಟುಂಬದಗಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳೊಕ್ಕು ಸೇರ್ಯೆರ್. ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯ, ಕೆ.ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿತ್ತಗುಲು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ದೋಸ್ತಿಲಾದಿತ್ತೆರ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕಾಲೊದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳತ್ತ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೂಕ. ಆ ಕಾಲೊಡು (1920-30) ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾವ್, ಕೋಟ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತ, ಡಿ.ಕೆ. ಭಾರದ್ವಾಜ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಆರ್.ಎಸ್. ಶೆಣೈ ಮೊಗುಲು ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಎದ್‌ರ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಬೆನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಡ್ಕ ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯೆರ್ `ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ನಡಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1922ಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ರಡ್ಡನೇ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ನೆತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತೆರ್. 1923ಡ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ರಂಗನಾಥ ದಿವಾಕರ್‌ರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ಟ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಕುಂದಾಪುರೊಟ್ಟು 1925ಟ್ಟ್ ಕೂಡ್ಡಿನ ರಾಜಕೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊಗು ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್

ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿತ್ತೆರ್. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ 1927ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 27ಡ್ದ್ - 31ಮುಟ್ಟ ನೀಲೇಶ್ವರ, ಕಾಸರಗೋಡು, ಬಂಟವಾಳ, ಕಾರ್ಕಳ, ಉಡುಪಿ, ಕುಂದಾಪುರೊಟ್ಟು ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೆ.ಎಫ್. ನರಿಮನ್‌ರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ಟ್ ಕುಡೊಂಜಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನ 1928ಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. 1930ನೆ ಇಸ್ವಿದ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊಟ್ಟು ಉಡ್ಪಿದ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯ, ಕುಡ್ಲದ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯೆರ್, ಎಂ. ಉಮೇಶ ರಾಯೆರ್, ಆರ್.ಕೆ. ಪ್ರಭು, ಶೇಕ್ ಯೂಸುಫ್ ಸಾಹೇಬ, ಕುಂದಾಪುರತ ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಕೊಡ್ಗಿ, ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಕಾರಂತ ಮೊಗುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜೈಲ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಕುಡ್ಲ ತಾಲೂಕುದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ಯೆಲಾ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ್ ಸುರುಟ್ಟು ಒಂತೆದಿನ ತಿರುಚಿನಾಪಳ್ಳಿದ ಜೈಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಬೊಕ್ಕ ವೆಲ್ಲೂರ್‌ಗ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿ, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಈ ಜವನೆರ್ ವೆಲ್ಲೂರ್‌ದ ಜೈಲ್‌ಡಿತ್ತೆರ್. ಜೈಲ್‌ದ ದಿನಕ್ಳೆಲು ಕನತ್ತಲಕ್ಕ ಕರಿದ್ ಪೋಯಂದ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. 1931ಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಸೇನಗುಪ್ತೆರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ಟ್ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಗಾಂಧೀಜಿ 1934ನೆ ಇಸ್ವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗೊಲುಡು (24,25,26 ಈ ಮೂಜಿ ದಿನ) ದಲಿತೆರೆನ ಸಮಸ್ಯೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡ್‌ಲಾ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬುಡೆದಿ ಭಾರತಿ ಬಾಯಿ ತನ್ನ ಮೈಟತ್ತಿನ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪದ್ದೆಯಿನ್ ಗಾಂಧೀಜಿಗ್ ದಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಗೆ ವಾದಿರಾಜೆ ಕೈಟ್ ಬಂಗಾರ್ ದೀದ್ ಗಾಂಧೀಜಿಗ್ ಕೊರ್ಪ್ಯೆರ್. 1935ನೆಟ್ಟ್ ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶೆರೆನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಟ್ಟ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಣ್‌ಮನೆ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ತ್ ನಡತ್‌ಂಡ್.

1937ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಪ್ರವಾಸ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆಹರೂನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪರಾಂದ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆರ್ ತನ ಒರಿ ಮಗಕ್ ಜವಾಹರ್ ಪನ್ದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್.

೩

ತುಳು ಚಳವಳ

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಗುಲು ತುಳುಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆನ್ನಿ ತೂದು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ತನ ಅಪ್ಪೆ

ಬಾಸೆ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆ ಹೆಚ್ಚ್ಯಾಂಡ್. ತನ್ನ `ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ' (1932) ಬೂಕುದ ಸುರುತ್ತ ಪಾತೆರೊಡು ಆರ್ ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್ -

"ಕಿಞ್ಞಾಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಂಕ್ ತುಳು, ತುಳುವೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ ಮೋಕೆ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ್, ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಡ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೇಜಾರಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡೆ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಊರು ಬುಡ್ದು ಕಲ್ಪರೆಂದ್ ಮೈಸೂರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ಅಲ್ತ ಒಂತೆ ಜನೊಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ಪಿನೆನ್ ಕೇಣ್ದ್ ಎಂಕ್ ದುಕ್ಕ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅಗಲೆಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರೆರೆಗ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಎನ್ನ ಮೋಕೆ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 1916ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಒಂತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾವೊಡೂಂದ್ಪಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮೂಡ್ಂಡ್. ಆಂಡ, ಮನಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನೆನಿ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವುನಿ ಎಂಚಾಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಕಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪನಗ ಯಾನ್ ಕೊನೆಮಾರಾ ಲೈಬ್ರೇರಿಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅವುಲು ತುಳುವೆರ್, ತುಳುನಾಡು ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಬಾಸೆ ಈ ಸಂಗತಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಒಂತೆ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಅಂದಾಜ್ 1918ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಡಾ. ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಬರೆತಿನ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣ (Comparative grammar of Dravidian Languages - Dr. Caldwell) ಓದೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ಅವೆನ್ ಓದ್ನಗ - "Next in the list of cultivated Dravidian languages stands Tulu or Tuluva. The claim of this very peculiar and very interesting language to be ranked amongst the cultivated members of the family may perhaps be regarded as open to question seeing that it is destitute of a litereture in the proper sense of the term and never had a character of its own" "Not withstanding its want of a literature, Tulu is one of the most highly developed languages of the Dravidian family"

ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ಓದುದು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇಂಚ ಬರೆದಿನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ದಾದಾಂದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ, ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದ್ ಎಣ್ಣಿನ ಎಂಕ್ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚ್ಯಾಂಡ್. ಪಾಕ ಪಂಡಿತೆರೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ತ್ಂಡಲ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಸಂದರ್ಭ ತಿಕ್ಕ್‌ನಗ ಮಸ್ತ್ ಜನಟ ಯಾನ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಕೆಲವೆರ್ ಏನನ್ ಮರ್ಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಪಾಕ ಜನ ಉಂದು ಬೊಡ್ಚಾಂದಿನ ಬೇಲೆಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕುಡೊಂತೆ ಜನ `ಸಯ್ಯೊಂದಿಪ್ಪುನ ಬಾಸೆನ್ ಬದ್ಕಾವರೆ ಬಲ್ಲಿ'ಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏರ್ಲಾ ಎಂಕ್ "ಯಾನುಲ್ಲೆ, ದುಂಬು ಪೋಲಂದ್" ಪಣ್ಪಿನಕುಲು ತಿಕ್‌ದಿಜ್ಜೆರ್.

1920ಡು ಯಾನ್ ಬರೋಡಾ ಲೈಬ್ರೇರಿಡ್ ಉದ್ಯೋಗೊಗು ಸೇರಿಬೊಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಬೂಕುಲೆನ ಸಾಯಲಾ ಮಸ್ತ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ರೆವರೆಂಡ್ ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್‌ರೆನ "ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ" (1872) ಅಂದಾಜ್ 1856ಕ್ ರೆವರೆಂಡ್ ಕಾಮರೆರ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರೆವರೆಂಡ್ ಎ. ಮೇನ್ನರ್ ಮುಗಿಪಾಯಿನ (1886) 'ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು' 1888ಟ್ಟ್ ಆರೇ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳು ಶಬ್ದ ಕೋಶನ್‌ಲಾ ತರ್ಪುಡ್ದು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕಲ್ಪೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆ. ರೆವರೆಂಡ್ ಬ್ರಿಗಲ್‌ರೆನ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ಶಬ್ದಕೋಶ ತೂದು ಎಂಕ್ ಪೂರ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಮಿಶನ್‌ದಗುಲು ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನ ಒಂತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದಿಯೆ. ಅಗುಲು ಪರಂಗಿದಗುಲಾದಿತ್ತೊಂದು, ಈ ಎಲ್ಯ ಬಾಸೆಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಬೇಲೆನ್ ತೂದು ಎಂಕ್ ಮಸ್ತ್ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಆಂಡಲಾ, ಈ ಎನ್ನ ಬೂಕುಗು ಮೂಲ ಗುರುಕುಲು ಅಗುಲೇಂದ್ ಪಂಡಲಾ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಅಪಗನೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಒಂಜಿ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣನ್ ಬರೆವೊಡೊಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಲ್ತೆ. ಅಯ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. 1921ಟ್ಟ್ ಮಾದರಿಗಾದ್ `ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಇನ್ಪಿ ನಾವೆಲ್‌ನ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯೆ. ಉಂದೇ ಸಮಯೊಡು ಎನ್ನ ಒಂತೆ ದೋಸ್ತಿಲೆಗ್ ಬಂಧುಲೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆ. `ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆದ ಸೇವೆಡ್ ಎನ್ನ ತಾಕತ್ತ್ ಮೀರ್ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುವೇಂದ್ ಎಂಕ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರಿನಗಲೆನ ಪೈಕಿ ಸುರುತ್ತಾರ್ ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್. ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟಲಾ ತನ್ನಡ್ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಲೆನ್ ಆರ್ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆದ ಮೋಕೆಡ್, ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್, ಏತೇ ದುಡ್ಡುದ ಬಂಗ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಉದ್ಯೋಗೊಗು ಎಣ್‌ಮೆನೀರ್ ಬುಡಿಯೆ. 1923ನೆ ಇಸ್ವಿ ಫೆಬ್ರವರಿಡ್ದ್ ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದು ಒಡ್ಪುಡೇ ಉಲ್ಲೆ. ಈ ವಿಚಾರಲಾ ರಾಜಕೀಯಲಾ ಒಟ್ಟಾವೊಂದಿನೆಡ್ದ್‌ಲಾ, ಜನಸಾಯಲಾ ಧನಸಾಯಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಧ್ಯೇಯೊಡು ದುಂಬರಿಯೆರೆ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಎನ್ನ ಮರ್ಲ್‌ನ್ ಮಸ್ತ್ ಜನಕ್ ಪತ್ತಾದ್ ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗ್ ಒಪ್ಪುನಗಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ" (ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ, ೧೯೩೬, - ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕ್ಕ್ ಭಾಷಾಂತರ - ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ)

ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ

1928ನೆ ಇಸ್ವಿದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 23ನೆ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತ ಸುರುತ್ತ ವರ್ಸೊದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ ಇಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಬಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ) ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ)

ಇಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಜಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ) ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ) ಸದಸ್ಯೆರ್ - ಡಾ. ಯು. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಹಿರಿಯಡ್ಕ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಯು. ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ. 30-9-1928ದಾನಿ ಅಚ್ಚಾತಿನ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತ ವಿಜ್ಞಾಪನೆದ ಸುರುತ್ತ ಪುಟೊಟ್ಟು ನೆಹರೂ ಕಮಿಟಿ ವರದಿದ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್ ಉಂಡು. "The mere fact that the people living in a particular area feel that they are a unit and desire to devolop their culture is an important consideration even though there may be no sufficient historical or cultural justification for their demand"

`ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ'ತ್ತ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಬರೆದಿನ ಒಂಜಿ ಲೇಖನ ಉಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳು ಚಳವಳ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಗ್ರಯಿಕೆ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಇನ್ಪಿನ ಮಾತ ಸಂಗತಿ ಆ ಲೇಖನೊನು ಓದುಂಡ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆದಿನ ಆ ಲೇಖನದ ತುಳು ಭಾಷಾಂತರ ಮೂಲುಂಡು.

"ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಳೇ, ಒಂತೆ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ತುಳುವೆರೆಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಎಚ್ಚರ ಆದ್ ಅವ್‌ಲೌಲು ಪಾತೆರ-ಕತೆ ಮಾತ್ರ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಆಂಡಲಾ, ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಒವ್ವೊಂಜಿ ಕೆಲಸನ್‌ಲಾ ಸುರು ಮಲ್ದಿಜ್ಜ. ಈ ಸಂಗತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಚಪ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ನಾಲೈನ್ ಲೇಖನೊಲು ಅಚ್ಚಾಯ. ನೆಡ್ಡಾವರ ಮಾತಾ ಸಂಗತಿಲೆನ ಚರ್ಚೆ ಆವಂದೆ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಒಂತೆ ಸಂಗತಿಲೆನ ಚರ್ಚೆ ಆಂಡ್. ನೆಡ್ಡಾವರ ಒಂತೆ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಉಮೇದ್‌ಲಾ, ಧೈರ್ಯಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್, `ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ' ಇನ್ಪಿ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿಪ್ಪುನ ಡಾ. ಯು. ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಸೇರ್ದಿನ ಸಭೆತಗುಲು 23-9-1928ದಾನಿ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆತ್ತ ಬೆನ್ನಿದ ಕಂಡ ಉಡ್ಪಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್ ನೆತ್ತ ಬೆನ್ನಿದ ಕಂಡ ಆದುಂಡು. ಪಂಡ, ನೆತ್ತ ಸಭೆಕುಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒವ್ವೇ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಮಲ್ಪಾವೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ದಗುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ನೆತ್ತ ಸದಸ್ಯೆರಾವೊಲಿ. ಆಂಡ, ಇಂಚಿನ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಗತ್ಯ, ಉದ್ದೇಶದ ಸಂಗತಿಡ್ ಒಂತೆ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಗುಮಾನಿ ಉಂಡು. ಒಂತೆ ಜನ ತಪ್ಪು ತೆರಿವೊಂದೆರ್. ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಎಂಕುಲು ಈ ವಿಷಯೊಡು ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಪಣ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುವೆರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಒವ್ವೇ ಪಾತೆರ ಸುರುಮಲ್ಪೊಡಾಂಡಲಾ ಸುರುಟ್ಟು ತುಳುವೆರ್ ಏರ್‌ಂದ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ, ತುಳುವೆರೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ತಪ್ಪು ತೆರಿಯೊಂದೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವೆರೆಗ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿದಾಯಿದಗಲೆಗ್ ತುಳುವೆರೆನ ವಿಷಯೊಡು ಸರಿಯಾಯಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಾತ್ರ ಇನ್ಪಿನ ಕೆಲವೆರೆನ ಕಲ್ಪನೆಗ್ ಆಧಾರ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ಪಾತೆರ್ಪಿನಗುಲು

ಬಿರಣೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಬೇತೆ ಮಾತಾ ಜಾತಿದಗುಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಗುಲೂಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನಗುಲುಲ್ಲೆರ್ ; ಅವು ಬಜೀ ಸುಳ್ಳು. ತುಳು ಪಾತೆರ್ಪಿನಗುಲು ಒಂಜೇ ಜಾತಿದಗುಲತ್ತ್, ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿದಗುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಬಂಟ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ, ಮೊಗವೀರ, ಬಿಲ್ಲವ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಇಂಚಿನ ಮುಖ್ಯ ಜಾತಿದಗುಲು, ಬೇತೆ ಮಸ್ತ್ ಜಾತಿದಗುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ ಒಂಜೇ ಧರ್ಮದಗುಲೂಂದ್ ಪಣರೆಗ್ ಆಪುಜ್ಜಿ. ತುಳುವೆರೆನ ಪೈಕಿ, ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಮಾಧ್ವ, ಭಾಗವತ, ಶಾಕ್ತ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಇಂಚಿನ ಧರ್ಮದಗುಲು ನಂಬುಗೆದಗುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಪಾತೆರ್ಪಿನಗಲೆನ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ದೇಶ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಈ ಜನೊಕುಲು ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಲು ಬದ್ಕೊಂದು ಉಪ್ಪುನಿಲಾ ಅತ್ತ್. ಈ ನಾಡ್‌ಗ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ ತುಳು ಪಪ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರ್ಪಿನಗಲೆಗ್ ತೌಳವ ಅತ್ತ್ಡ ತುಳುವ ಇಪ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ ಮುಲ್ತುಡ್ದು ಪೋದು ತಮಿಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಬುಡ್ದು ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಒಂಜಿ ಜಾತಿದಗುಲು ತುಳುವ ವೆಲ್ಲಾಳ ಇಪ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ನ್ ಮದತ್ತ್‌ದಿಜ್ಜೆರ್.

ತುಳುನು ಇಲ್ಲಡ್ ಪಾತೆರ್ಪಿನಗುಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ 1921ನೆ ಇಸ್ವಿದ ಖಾನೇಷ್‌ಮಾರಿಡ್ 5,79,342 ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ 41,517 ಮಾತ್ರ ನಮ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ದು ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ಟ್‌ಪ್ಪುನಗುಲು. ಮೊಗುಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಹಾಸನ, ಕಡೂರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮಲಬಾರ್, ಕೊಚ್ಚಿ, ತಿರುವಾಂಕೂರು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಕೆಲವು ಕಾರಣೊಲುಂಡು. ೧. ಬೇತೆ ಊರುಗು ಪೋದು ಇಪ್ಪುನಗುಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತಂಕುಲ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡಂದ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ೨. ತುಳುವೆಂದ್ ಪಣೆರೆ ನಾಚಿಕೆ ಆದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನೇ ಪಾತೆರ್ದ್ ಕನ್ನಡದಗುಲಾಪೆರ್. ೩. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಿಶನ್‌ಂದ್ ಬದಲಾಯಿಬೊಕ್ಕ ಮಿಶನ್‌ದಗುಲೆನ ಪೈಕಿ ಮಸ್ತ್ ಜನ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಬುಡ್ಪು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ೪. ಕೆಥೊಲಿಕ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮೊಗು ಸೇರಿನಗುಲು ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಪೂರ್ತಿ ಬುಡ್ದು ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆನೇ ಪಾತೆರ್‌ವೆರ್. ೫. ಇಸ್ಲಾಂಗ್ ಸೇರಿನಗುಲು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಬಾಸೆನಿ, ಮಲೆಯಾಳಿ ಬಾಸೆನಿ ಪಾತೆರ್‌ವೆರ್. ಇಂಚಿನ ಇಚಿತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಡ್ದಾವರ ತುಳುಬಾಸೆ ಪಾತೆರ್ಪಿನಗಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾವಂದೆ ಇಪ್ಪುನ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತೊಂದು ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆನ್ ಪಾತೆರ್ಪಿನಗಲೆಗ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತುಳುಬಾಸೆ ತೆರಿದೇ ಇಪ್ಪುಂಡು.

೧. ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಇಪ್ಪುನಗುಲು

೨. ತುಳು ತೆರಿದಿನಗುಲು

೩. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನಗುಲು

- ಇಂಚ ಮೂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ 10 ಲಕ್ಷ ಜನ ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ, ತಮಿಳ್, ಬಂಗಾಳಿ, ಗುಜರಾತಿ ಶಬ್ದೊಲೆನ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪಿಲೆಕ್ಕನೆ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪೊಡು ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ವಾ ರೀತಿದ ಕಿಞ್ಞಾತಿಗೆದ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪುನಿ ಸರಿ ಅತ್ತ್.

ತುಳುನಾಡು - ಈ ನಾಡ್ ಎಂಕುಲು ಇಂಚಪ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಅತ್ತ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ ಈ ನಾಡ್‌ಗ್ ತುಳು ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಗ್ರಂಥೊಲೆಡ್ ಅಯ್‌ತ ಗಡಿಕುಲೆನ ವಿವರಣೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಗಡಿಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ಗಡಿಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಪ್ಪೊಲಿ. ಅವ್ವೊಂಜಿ ದೋಷ ಅತ್ತ್. ಮಸ್ತ್ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತನ್ನಾದಿಗೆನ್ ತುಳುವರಸೆರ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೊಂಕಣ, ಕೇರಳ, ಕರ್ನಾಟಕೊಲು ತುಳುತ್ವನ್ ರಟ್ಟಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುನಾಡ್ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕೆಡ್ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ತುಳುವೆರ್ ತಂಕುಲ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯನ್‌ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್‌ಲಾ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರೆನ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಸುರುಟ್ಟು `ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ'ಂದ್, ಇತ್ತೆ `ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ'ಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಲ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಕ್‌ಲೆನ್ ತೂದು ತೆರಿನಗಲೆಗ್ ಉಂದು `ಕರ್ನಾಟಕ' ಇನ್ಪಿ ಗ್ರಯಿಕೆ ಆಂಡ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯೊದ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್. ಅಂಚನೆ, ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಕಡಲ್‌ದ ಏಳ್ ವಿಭಾಗೊಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಕೊಂಕಣಂದ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಕೇರಳಂದ್ ಪುದರ್ ದೀತಿನಿ ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚತ್ತಾಂಡ, ಈ ಪುದರ್ ಬೈದಿನ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡು ಕೊಂಕಣ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕೆಡ್, ಕೇರಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊದ ಅಂಕೆಡ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣೊಲಿ. ಆಂಡಲಾ, ಈ ರಡ್ಡ್ ಪುದರುಳು ತುಳುನಾಡ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಣ್ಬುಜ್ಜ. ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಂಗತಿ ಮೂಲು ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ತುಳುನಾಡ್ ಇನ್ಪಿ ಭೂಭಾಗ ಅವೇ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲೊಡ್ದುಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಕರ್ನಾಟಕ-ಕೊಂಕಣ-ಕೇರಳಗ್ ಉಂದು ಸೇರ್ದಿನ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಮಾತ್ರ ಪಣ್ಪೊ. ತುಳುನಾಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿದ ನಾಡ್‌ಲೆನ ಲಕ್ಕನೇ ಭಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದೇ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಎದ್‌ರ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುಬಾಸೆ : ತುಳು ಬಾಸೆ ತುಳುವೆರೆನಾತೇ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಬಾಸೆ. ತುಳುಬಾಸೆ ಪಂಡ ಕನ್ನಡೊದ

ಅಪಭ್ರಂಶ ಪಣ್ಪಿ ಕೆಲವೆರೆನ ಕಲ್ಪನೆಗ್ ಅಡಿಮುದೆಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಒಯಿತಲಾ ಅಪಭ್ರಂಶ ಅತ್ತ್ಂದ್, ತಮಿಳ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ, ಮಲಯಾಳ ಲೆಕ್ಕನೇ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಾಸೆಂದ್‌ಲಾ, ಮಾತ ಬಾಸೆಲಾ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟುದಿನಂದ್‌ಲಾ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲು ತೆರಿಯಂದಿನ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತ್. ಉಂದುಲಾ ಅತ್ತಂದೆ, ಉಚ್ಚಾರಣೆದ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಡ್ದು ಒಂಜೇ ಶಬ್ದೊಗು ಅರ್ತ ಬೇತೆ ಆಪಿನ ಇಚಿತ್ರನ್ ತೂಂಡ ತುಳುಬಾಸೆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ತೋಜುಂಡು. ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಕಲ್ಪಂದೆ ಆಯಿತ ಪೊರ್ಲು ತೋಜಿಬರಂದ್. ನನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಇಂಚಪದ ಒಂತೆ ಬೂಕುಲು ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಓವ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ. ನೆತ್ತ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ವಿಚಾರೊಡು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉಂಡು. ತುಳುಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಪಿಲಾ ಉಂಡು. ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಕುಲೆಗ್ ಇಪ್ಪುನಾತೇ ಎತ್ಯಾಸ ತುಳು ಮಲಯಾಳ ಲಿಪಿಕ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ ಇನ್ನಿ ಕಾರಣಡ್ದ್ ದುಂಬಗ್ ಸಾಹಿತ್ಯನ್ ಬುಲೆಪಾವರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ನನ, ಮಿತ್ತ್ ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಇಚಾರ ಮಲ್ಪುಗ.

ತುಳುವೆರೆನ ಇತ್ತೆದ ಸ್ಥಿತಿ : ತುಳುವೆರ್ ತಂಕುಲೆಡ ಇತ್ತಿನೆನ್ ಮಾತನ್‌ಲಾ ಕಲೆವೊಂದಿಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ ಅಗಲೆಡ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಚಿಹ್ನೆನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಆತ್ಂಡ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಪಾತೆರ್ಪಿನ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ, ಪಿದಾಯಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ - ಇಂಚ ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಏತೊ ತುಳುವೆರ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ತಂಕುಲ್ನ ಗ್ರಯಿಕೆನ್ ಪಣರೆಗಾವಂದೆ ಸೋಪುವೆರ್. ನೆಡ್ದಾವರ ಏತೊ ಮಲ್ಲ ತಪ್ಪುಲು ಆದ್‌ಪೋಪ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಜ್ಜಂಡ ಕನ್ನಡೊಡು ಭಾಷಣೊಲೆನ್, ಚರ್ಚೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪಾವುನೆಡ್ದಾವರ ಏತೋ ಜನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅರ್ತ ಆವಂದೆ ಪೋಪುಂಡು. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಕಲ್ತಿನಗುಲತ್ತ್. ಒಂತೆ ಕಲ್ದಿನಗಲೆಗ್ ತೆರಿಯುಜ್ಜಿ. ಇಂಚಾದ್, ತುಳುವೆರೆಗ್ ಆಪಿನ ಕಷ್ಟಲಾ ನಷ್ಟಲಾ ಆತೀತತ್ತ್. ಇಂಚಿನ ಸಂದರ್ಬೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್ಪಿನಲಾ ತಪ್ಪು ಇನ್ಪಿನ ಕಲ್ಪನೆ ಮಸ್ತ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೈದ್ಂಡ್. ಎಂಕಲ್ನ ದೇಶೊಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಂಜೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೇತೆ ಒವ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬೇಂಕ್ ಸೊಸೈಟಿಲೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಜನೊಕುಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒಟ್ಟಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳವಳ ಬಜೀ ರಾಜಕೀಯದ ಆದಿಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಭೇದ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕಾರಣಡ್ಡಾವರ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಪುಜ್ಜೆರ್. ಅವು ಅತ್ತಾವಂದೆ, ಜಾತಿ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಸ್ತ್ ಉಲ್ಲ. ಅಯ್‌ಕುಲು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರೆನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ತಂಕುಲು ಕರ್ನಾಟಕದಗುಲು ಇನ್ಪಿನ ಗ್ರಯಿಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ತುಳುವೆರಾದ್ ಒವ್ವೊಂಜಿ ಚಳವಳಿನ್ಲಾ

ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡೊಂದ್, ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ತಂಕುಲ್ನ ಗ್ರಯಿಕೆಲೆನ್ ಪಂಡ ಮರ್ಯಾದೆಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಜ್ಜಿಂದ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸುರುತ್ತ ಕರ್ತವ್ಯ. ತುಳುವೆರೆನ್ ತಮಿಳ್‌ದಗುಲು, ಕರ್ನಾಟಕದಗುಲು ಎಂಚ ಗೌರವ ಕೊರ್ದು, ಸಸಾರ ಮಲ್ಪಂದೆ ತೂಪೆರ್‌ಂದ್ ಅಗಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನಗಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಏತೇ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳುವೆ ಪಣ್ಪೆ ಒಂಜಿ ಕಾರಣಡ್ದ್ ಏತೋ ಸ್ಪರ್ತಿ ಬಂಗ ಬುಡೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ ಒಟ್ಟಾವಂದೆ ಇಪ್ಪುನವೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಇಜ್ಜಂದೆ ಇಪ್ಪುನವೆ ನೆಕ್ಕ್ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಆದುಂಡು. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ, ಎಂಕುಲು ತುಳುವೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ಪತ್ತ್ ಸಮಸ್ತೆರೆನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್, ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ನಡಪಾವುನಿ ನ್ಯಾಯ ಇನ್ಪಿನ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ತುಳುವೆರೆಡ ಸುರುಟ್ಟು ಬರ್ಪಿಲಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನಿ, ತುಳುವೆರೆಡ ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿನ್ ಪುಟ್ಟಾವುನಿ ಸುರುತ್ತ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇಂಚಿನ ಅಭಿಮಾನೊನು ಪುಟ್ಟಾವರೆ ತುಳುವೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬದ್ಕೊಂದಿಪ್ಪುನಗುಲು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಗುಲತ್ತ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ತುಳು ಇನ್ಪಿನ ಪ್ರದೇಶೊಗು ಅವ್ವೇ ಪುದರ್ ದೀವೊಡು. ಈ ರೀತಿದ ಎಡ್ಡೆ ಚಳವಳನ್ ಸುರುಮಲ್ಪೆರೆ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯವಾಯಿನೆಡ್ದಾವರನೇ ಎಂಕಲ್ನ ಸಂಸ್ಥೆ ಪುಟ್ಟುದುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡು ತುಳುವೆರೆನ್ ತುಳುವೆರಾದೇ ಇಪ್ಪರೆ ಬುಡ್ದು ದುಂಬು ಪೋಪಿನ ಎಡ್ಡೆ. ಅವೆನ್ ಬುಡ್ದು, ತುಳುವೆರೆನ್ ಕನ್ನಡಿಗೆರಾದ್ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ತುಳುವೆರೆಗ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೊಗು, ಅಂಚನೇ ಭಾರತ ದೇಶೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಆವಂದ್.

ಎಂಕುಲ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಚಿನಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಪಣ್ಪಿನೆಡ್ದಾವರ ಜನಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲ್ಪನೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಬರಂದ್. ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಅಯ್‌ತ ಇತ್ತೆದ ಕಂಗಾಲ್ ಸ್ಥಿತಿಡ್ದ್ ಬಚಾವ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಲೆಡ್ ಮರ್ಯಾದೆ ತಿಕ್ಕರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಧನೊಳೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಈ ಪ್ರದೇಶೊಗು ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪುನ ಪುದರ್‌ನ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ 'ತುಳುನಾಡು'ನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನ್ ದೀವೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಕೆಲವು ಅಡ್ಡಿಲಾ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗೊಡಿಪ್ಪುನ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಪೂರಲಾ ತುಳುನಾಡ್ ಅತ್ತ್. ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಲಾ, ತೆಂಕಾಯಿಡ್ ಮಲಯಾಳದ ಭಾಗಲಾ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್. ಮಲಯಾಳದ ಭಾಗೊನು ಮಲಯಾಳೊಗ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಬಾಗೊನು ಇತ್ತೆದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾವೊಡು. ಉಂದು ಕಷ್ಟದ ಸಂಗತಿ ಆಂಡಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಗಡಿಕುಲೆನ್ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟೇ ಮಸ್ತ್ ಬಂಗ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಪ್ರಾಂತೊಲೆನ ವಿಭಾಗೊಲೆಡ್ ಏತ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಡಾ ಆತೇ ಉಂಡು. ಒಂಜೇ ಪ್ರಾಂತೊದ ಆಳ್ಮೆ ಆಂಡ ಒಂತೆ ಸುಲಭ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಂಚಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಈ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಾಂತೊಲೆನ ಸಾಯಲಾ ಬೋಡು. ಆಂಡಲಾ,

ಸಾಸಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಲಿ. ತಿರ್ಲ್ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ಎಂಕಲ್ನ ಸುರುತ್ತ ಧ್ಯೇಯೊಲು - ೧. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಘಟನೆ. ೨. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚಿಲ್. ೩. ತುಳುನಾಡ್‌ನ ಕುಡೊರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪುನಿ.

ಪ್ರಾಂತರಚನೆ : ಇತ್ತೆ ಇಪ್ಪುನ ರಾಜ್ಯೊಲು ದುಂಬಗ್‌ಲಾ ಇಂಚನೆ ಇಪ್ಪಂದೆ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಪುಂಡೂನ್ಪಿನ ಪ್ರತಿ ಒರಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನ ಸಂಗತಿ. ಆವರೆಗಿಪ್ಪುನ ಪ್ರಾಂತೊಲೆನ ರಚನೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಒವ್ ಭಾಗೊನು ದೆತೊನೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ರೀತಿದ ತಾದಿಡೇ ಪೋವೊಡೂಂದು ಎಂಕಲ್ನ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ದಿಜ್ಜಿ. ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒವ್ ಸಾಧ್ಯನಾ ಅವೆನೇ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ಪುವ. ಈ ಚಳವಳೊಕು ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತಿನಗಲೆಡನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ಈ ಪಾತೆರ ಪಣೊಡಾಪುಂಡು.

೧. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ದೀದ್ ಕಮಿಶನರೆನ ಪ್ರಾಂತೊನು ಮಲ್ಪೊಡು. ಈ ಪಕ್ಷದಗಲೆಡ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬೊಕ್ಕ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಂತೊಡು ಸೇರೊಡೂನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಲಾ ಉಂಡು.

೨. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಆದ್ ದೀವೊಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೊಗೇ ಸೇರ್ಪಾವೊಡು. ತುಳುನಾಡ್ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೀವೊಂದು ಬಾಕಿ ಮಾತಾ ವ್ಯವಹಾರೊಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ಇಪ್ಪೊಡು. ತುಳುನಾಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೊಗು ಸೇರಿನ ಒಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದಿಪ್ಪೊಡು.

೩. ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತೊನು ರಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದು ಮೂಜನೆದ ಪಕ್ಷ. ಕೊಡಗು, ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಲಬಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರಾವಳಿತ್ತ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ (United Provincess of West Coast) ರಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದ್. ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ಮೂಜಿ ನಾಡ್‌ದಗುಲುಲಾ ತಂಕ್ಲೆನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನ್ ದೀವೊಂದು ಬಾಕಿ ಮಾತಾ ವ್ಯವಹಾರೊಡು ಒಟ್ಟಾದಿಪ್ಪೊಡೂಂದ್ ಈ ಪಕ್ಷದಗಲೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈ ರೀತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲು ನಮನ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ನೇ ಇಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ನೆತ್ತ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆನ್ ಶ್ರೇಯಸ್ಸ್‌ನ್ ವಿಚಾರ್ತ್‌ದ್ ಇಂಚಿನವೇ ಬೋಡೂಂದ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುನ ವಿಷಯ ಈ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ, ಎಂಕಲ್ನ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ತೆ ಎವು ಅಭಿಪ್ರಾಯನ್‌ಲಾ ದೀವೊಣಂದೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿನ ಉದ್ದೇಶೊನೇ ದೀವೊಂದುಂಡು.

ರಡ್ಡ್ ಸಂಘೊಳೆನ ಅಗತ್ಯ : ಬಾಸೆದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಬೇತೆನೆ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯ ಪಣ್ಪಿನ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಟ್ ರಡ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುನಿ ಬಂಗ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಒಂಜೇ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ. ಬೆನ್ಪಿನಗುಲು ದುಂಬು ಬತ್ತಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪುವ. ನೆಟ್ಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರೇಮಿಲು ಸೇರ್ದಿಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪುಂಡು. (ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ, ೧೯೨೮. ಭಾಷಾಂತರ - ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ)

- ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ತುಳುಮಹಾಸಭೆತ್ತ ಈ `ವಿಜ್ಞಾಪನೆ' ಒಂಜಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆ. ನೆಟ್ಟ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಗಡಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಈ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗ್ರಯಿಕೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ತುಳು ಚಳವಳ ಎಂಚ ದುಂಬರಿಯೊಡು ಪಣ್ಪಿನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ತಾದಿ ತೋಜಾದೆರ್ ಇನ್ನಿನ ಅಂದಾಯಿನ ಪಾತೆರ.

ತುಳುವೆರ್ ಏರ್‌ಂದ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತಿನೆಟ್ಟ್ `ತುಳು ಮಹಾಸಭೆ'ತ್ತ ಕಮಿಟಿದಗಲೆನ, ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ತೋಜುಂಡು.

೧. ತುಳುವೇ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಆವೊಂತಿತ್ನಾಕುಲು ೨. ತುಳು ಪಾತೆರ ತೆರಿನಾಕುಲು ೩. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆವಾಸಂತೋತಿತ್ನಾಕುಲು.

ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ, ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ದು `ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ'ತ್ತ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನೆಕ್ಕ್ ದಾಖಲೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ 6.5.1931ತ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ದ ಸಭೆಟ್ಟ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪುದರ್‌ನ್ `ತುಳುನಾಡು'ಂದ್ ದೀವೊಡುಂದು ಠರಾವು ಮಂಡನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಈ ಠರಾವುಗ್ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಠರಾವುಗು 22 ಜನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. 44 ಜನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ, ವಿಷಯ ನಿಯಾಮಕ ಮಂಡಳಿಡ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಂದ್ ಪುದರ್ ದೀತಿನಿ ತಪ್ಪುಂದು ಒಪ್ಯೆರ್. `ಮಂಗಳೂರು' `ತುಳುನಾಡು' ಈ ರಡ್ಡ್ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಆವೊಂದ್ ಹೆಚ್ಚಿದಗುಲು ಪಂಡೆರ್.

1928ಡ್ದ್ 1940 ಮುಟ್ಟ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತ ಕಚೇರಿ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 1940ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿ ಬುಡ್ಪು ಮಧುರೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ದೋಸ್ತಿ ಪೊಳಲಿ

ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್, ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತ ಕಚೇರಿನ್ ತನ್ನ ಊರು ಪುರಾಲ್ (ಪೊಳಲಿ)ಗ್ ಕೊಣತ್ತೆರ್. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್‌ಲಾ ಬಡಕಬಯಿಲ್ ಪರ್ಮೇಸ್ರಾಯೆರ್‌ಲಾ 1948ಮುಟ್ಟ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆನ್ ನಡಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಂತಾಯೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದಗುಲೆನ ದೊಂಡೆ ಮಲ್ಲೆ ಆದ್, ತುಳು ಚಳವಳತ್ತ ಕೂಕ್ಳು ಮೆಲ್ಲ ಆಯಿನವೇ ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ.

ಌ

ತುಳು ಕಾಕಜಿಲು

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತನ್ನ ತುಳು ಚಳವಳಿತ್ತ ದೋಸ್ತಿಲೆಗ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಕಾಕಜಿ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಬೈದಿತ್ತಿನ ಒಂತೆ ಕಾಕಜಿಲು ಉಡ್ಪಿದ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರೊದ `ತುಳುವ' (ಸಂಪುಟ -1, ಸಂಚಿಕೆ - 4, 1980) ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾತ.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕೊದ ಮೂಲನಿವಾಸಿಲೆನ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ಪರೀಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿಡ್ದ್ `ಜುಲು ವ್ಯಾಕರಣ' ಬೊಕ್ಕ `ಜುಲು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ' ಈ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ತರ್ಪುಡ್ಡಿನ ಸಂಗತಿ ಒಂಜಿ ಕಾಕಜಿಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್, `ತನಕುಳೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಆಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಸೇವೆ ಮಳ್ಪೆರೆ ತಯಾರ್ ಉಳ್ಳೆಂ'ಂದ್ (30-8-1929) ಬರೆಯೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್, `ತುಳುವೆರೆನ್ ಲಕ್ಕಾವರೆ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಪಗಾಂಡ ಈಯ್ಯಾಂದ್, ಸುಮಾರಾದ್ ಲೇಖನೊಳು ಈಯ್ಯಾಂದ್' (3-5-1929) ಇಂಚ ಬರೆಯೆರ್. ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (28-3-1929) ಇಂಚ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್' -"ಒಂಜಿ ತುಳು ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ ತಯಾರ್ ಮಳ್ತ್‌ದೆ. ನೆಟ್ಟ್ ತುಳುನಾಡ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪೊರ್ಲುಲಾ, ಸುದೆಗುಡ್ಡೆದ ವರ್ಣನೆಲಾ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಅರಸುಳು, ಭಕ್ತೆರ್ ಏರ್ ಇಣ್‌ಪಿ ಸಂಗತಿ ಯೆಂಕ್ ಗೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ ; ದಯಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆ ಸಂಗತಿ ಪಿರ ಟಪ್ಪಾಲ್‌ಗೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡುಲೇ".

ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ಡಿ. ಇಶ್ವಾಲೆರ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಇಂಚ ಬರೆಯೆರ್ - "ನಮ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ರಡ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕೊಳೆನ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ದೆತ್ತೊಂಡ್ದು ಓದಿಯೆ. ಕೋಪ ಮಳ್ಪಡೆ. ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ, ಈರೆನ ಬಾಸೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆದ್ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರೆನವು. ಐತ ಪ್ರತ್ಯಯೊಳೆನ್ ಈರ್ ಒಂಜಿತ್‌ಲಾ ಪಗಪುಜ್ಜರ್. ಉಂದೆನ್ ಓದೆರೆ ಯಂಕುಳೆ ಲಕ್ಕಂತಿನಾಕುಳೆಗ್ ಕಷ್ಟ." `ತುಳುವಾಲ ಬಲೀಂದ್ರೆ' ಈ ಪುಸ್ತಕೊನು ಬರೆಯಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹಗ್ಡೆರ್

ಅಂಚಿ ಬಾಸೆನ್ ಪೂರಾಸರಿ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ವಾಡಿಕೆಡ್ ಉಪ್ಪು ಸುದ್ದ ತುಳುಭಾಷೆಡೇ ಬರೆತೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂದು ಬಾಳ ಖುಷಿ ಬುಡಿಯೆ" (10.12.1929).

ಧರ್ಮಸ್ಥಳತ್ತ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಪಣೆಯಾಡಿದಾರ್ ಕಡಬುಡ್ತಿನ `ತುಳು ವಾರ್ಷಿಕ' ಓದುದು ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಡ್, `ಈರ್ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ತುಳುತ್ತ ಕೆಲಸ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸಂದ್ ಯಾನ್ ತೆರಿಯೊಣ್ದೆ. ಈರೆಗ್ ಈ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಗೇಲಾವಡ್'ಂದ್ ಯಾನ್ ಹಾರೈಕೆ ಮಲ್ಪುವೆ' (29.6.1929)

ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ಟೆ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ಬರೆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಡಾ. ಯು. ರಾಮರಾವ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾಕಜಿಗ್ `ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ'ತ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಪಣೆಯಾಡಿದಾರ್ ಇಂಚ ಜವಾಬುದೋಲೆ ಬರೆಯೆರ್ - "ತುಳುಟ್ಟು ದುಂಬುಡಿತ್ತಿನ ಲಿಪಿನ್ ಓದರೆ ಬ್ರಾಣೆರೆಗೇ ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕ್ಕು ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ಬೇತೆ ಜಾತಿದಗಲೆಗ್ ಅವು ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ ಇತ್ತೆನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಆ ಲಿಪಿ ಒಯ್ಕ್‌ಲಾ ಆವಂದ್"

ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ತುಳುನಾಟಕ ಬೋಡೂಂದ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2-2-1929) ಪಣೆಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್. ಉಂದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊಳಹಳ್ಳಿ (12.2.1929) ಬರೆದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಾಕಜಿದ ರಡ್ಡ್ ಸಾಲ್‌ನ್ ತುಳುಟ್ಟು ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. "ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ದ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಆವಂದಿನ ಆದಿದ್ರಾವಿಡ ಸಮಾಜೊದ ಜನಕುಲೆಡ ಪ್ರಚಾರೊಗ್ ಈ ನಾಟಕ ಬೋಡು. ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪಾತೆರ್ಪಿನ ಪರಿಷ್ಕಾರವಾಯಿನ ತುಳು ಮೂಲು ಬೊಡ್ಚಿ. ನಾಟಕೊಡು ಪಿರ ಒರಿದಿನ ಜನಕುಲೆನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಮಿತ್ತ್ ದರ್ಪೆರೆ ತಾದಿ ತೋಜಾವೊಡು"

೬

ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ

ಪಣೆಯಾಡಿದಾರೆನ ತುಳುಚಳವಳತ್ತ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ, ಒರಿದಿನ ಬೇಲೆ ಪಂಡ `ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'. ಉಡ್ಪಿದ ಪೇಜಾವರ ಮಠತ್ತ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಳು ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ರೆರ್. `ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'ಡ್ ಪಣೆಯಾಡಿದಾರ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನ ಬೂಕುಲು -

೧. ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆರ್‌ನ - `ತುಳು ಕಿಟ್ನರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊ' (1929)

೨. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ - `ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ' (1929)

೩. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆನ - `ಅಳಿಯ ಸಂತಾಸ ಕಟ್ಟದ ಗುಟ್ಟು' (1929)

೪. ಕೆ.ಬಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ - `ಕಾನಿಗೆ' (1932)

೫. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ - `ತುಳುವ್ಯಾಕರಣ' (1932)

೬. ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ - `ಜನಮರ್ಲ್' (1933)

೭. ಎಂ. ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ - `ಮದ್‌ಮಳತ್ತ್ ಮದ್ಮಯೆ' (1933)

೮. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ - `ಬಂಗಾರ್‌ದಂಗಿದ ಕತೆ' (1933)

೯. ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ

೧೦. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ - `ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ' (1935)

೧೧. ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ - `ಸತೀ ಕಮಲೆ' (1936)

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಬೂಕುಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ತೂನಗ ನೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾದಂಬರಿ, ರಡ್ಡ್ ಕವನ ಸಂಕಲನ, ರಡ್ಡ್ ಕಿಞ್ಞ ಕತೆಕುಲು, ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಕರಣದ ಬೂಕು, ಒಂಜಿ ಸಂಶೋಧನೆದ ಬೂಕು, ಒಂಜಿ ನಾಟಕ, ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕಾವ್ಯ, ಒಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಉಲ್ಲ.

ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್‌ದಗಲೆನ ಅಚ್ಚ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ (ಪ್ರೆಸ್) 1841ಟ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ಸುರುವಾಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು `ಮತ್ತಾಯನ ಸುವಾರ್ತೆ' 1842ಟ್ಟ್ ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ರೆ। ಜೆ.ಜೆ. ಅಮ್ಮನ್ನರೆನ `ಸತ್ಯವೇದ' ತುಳು ಭಾಷಾಂತರ, ರೆ। ಕ್ಯಾಮರರ್‌ನ ತುಳು ಕೀರ್ತನೆಲು, ರೆ। ಆಗಸ್ಟ್ ಮ್ಯಾನರ್‌ರೆನ `ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟು' (1886), `ಇಂಗ್ಲಿಷ್-ತುಳು ನಿಘಂಟು' (1888) ಜೋನ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಗೆಲ್‌ರೆನ `ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ' (1872) ಗಾಬ್ರಿಯೆಲ್ ಬಂಗೇರೆರೆನ `ಒಂದು ಸಾವಿರ ತುಳು ಗಾದೆಗಳು' (1896) ಈ ಬೂಕುಲು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ನ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಾಯ. ತುಳು ಪಾಡ್ದನ, ಗಾದೆಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಸುರುಮಲ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಡ್ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕವನ, ನಾಟಕ, ಸಂಶೋಧನೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಇಂಚಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಪಂಚಾಂಗ ಪಾಡ್ಯೆರ್, ನಾಂದಿ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳು ಚಳವಳತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ತುಳು ಪುರವಣಿ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಡ್ಪಿದ `ನವಯುಗ' ಒಂತೆ ಸಮಯ `ತುಳು ಪುರವಣಿ' ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಕೊರಡ್ಕಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಸಾಹಿತಿಲೆನ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತನ್ನ ಸಪ್ಲೈ ಏಜೆನ್ಸಿಡ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್.

೭

'ಅಂತರಂಗ'

`ಅಂತರಂಗ' ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕನ್ನಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. `ಅಂತರಂಗ'ಡ್ದಾವರ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಪುದರ್ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಮಾತ ಊರುಡು ರೈಸ್‌ಂಡ್. ಕೆ. ಹೈದರ್, ಎಂ.ವಿ. ಹೆಗ್ಡೆ, ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಾರಂತ ಮೊಗುಲು `ಅಂತರಂಗ'ದ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಡಿತ್ತೆರ್. ಕೊರಡ್ಕಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಯೆರ್, ಪಾದೂರು ವಾಸುದೇವ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ವರ್ಸ `ನವಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆದ ಕೆ. ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (1905-1974) `ನವಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆನ್ ನಡಪಾಯೆರ್. ಮಹಾಯುದ್ಧ ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ (1945) ಅಂತರಂಗನ್ ಉಂತಾದ್ `ಅಂತರಂಗ'ದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪುಸ್ತಕಮಾಲೆನ್ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್.

`ಅಂತರಂಗ' ಪತ್ರಿಕೆ ಇಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಬನ್ನಂಜೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯೆರ್ ಪಣ್ಪೆರ್ - `ಅಂತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಆ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಯಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆದ `ಸುಧಾ' `ಕರ್ಮವೀರ' `ತರಂಗ' ಆಕಾರೊಡು ಬಜೀ ಒಂಜಾಣೆಗ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಾರಿ ಬೇಗ ಕರ್ನಾಟಕೊದ ಜನಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಗೆಂದ್‌ಂಡ್. ಅಪನಗ ಜನಪ್ರಿಯವಾದಿತ್ತಿನ `ಪ್ರಜಾಮತ'ದ (ಬೆಂಗಳೂರ್‌ದ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ) ಸಂಪಾದಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ಗುಪ್ತೆರ್ `ಅಂತರಂಗ' ರೈಸುನೆನ್ ತೂದು, `ಉಂಬೆ ಒಲ್ತುಡ್ದು ಬತ್ತೆಪ್ಪಾ, ಗ್ರಾಚಾರ'ಂದ್ ಕಂಗಾಲಾದ್ ಪಾತೆರಿಯೆರ್‌ಗೆ. `ಅಂತರಂಗ' ಕಂಡಿತವಾದ್‌ಲಾ ಉಡ್ಪಿದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊಗು ಏರ್ಕೆನ್, ರಂಗ್‌ನ್, ಇನೆದಾಂತಿನ ಗೇಲ್‌ನ್ ಕೊಣತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಂಡು' (ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ (ಸಂ) 1995)

೮

ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ `ಭಾರತ ವಸ್ತು ಮಂದಿರ'ಂದ್ ಅಂಗಡಿ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆದ

`ಮುಕುಂದ ನಿವಾಸ'ದೌಲು ಆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆರ್ 1932ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ತುಳುನಾಡು ಪ್ರೆಸ್‌ನ್, 1934ಟ್ಟ್ ಮಣಿಪಾಲೊಡು `ಮಣಿಪಾಲ ಪ್ರೆಸ್'ನ್ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. 1937ಟ್ಟ ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ ಮಣಿಪಾಲ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್‌ದ ಮೆನೇಜರ್ ಆದ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಅನ್ನಿಬೆಸೆಂಟ್‌ರೆನ `ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರೆಸ್'ದ ಒಂತೆ ಮೆಶಿನ್‌ಲೆನ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಮಣಿಪಾಲ ಪ್ರೆಸ್‌ಗ್ ತರ್ಪುಡಿಯೆರ್‌ಗೆ. `ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ'ದ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲು ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಾತ.

ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಕತೆ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಸೋಲುದ ಕತೆ. ಹಾಜಿ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬೆರ್ 1906ಟ್ಟ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಸುರುತ್ತ ಬ್ಯಾಂಕ್. ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಡ್ಲ - 1906), ಪಾಂಗಾಳ ನಾಯಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (1920-ಉಡುಪಿ) ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಡ್ಲ - 1923), ಕರ್ಣಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಡ್ಲ - 1924), ಉಡುಪಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಉಡುಪಿ - 1925) ಕೆಥೊಲಿಕ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಡ್ಲ - 1925) ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಉಡುಪಿ - 1925) ಮೂಲ್ಕಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಮೂಲ್ಕಿ - 1929) ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಡ್ಲ - 1931) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮಂಗಳೂರು (ಕುಡ್ಲ - 1931) ಕುಂದಾಪುರ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಕುಂದಾಪುರ - 1932) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ 1932 ಮುಟ್ಟ ಸುರುವಾಯಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಲು ಈತ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಸಪ್ಲೈ ಏಜೆನ್ಸಿ (ಲಿ) ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಥೆನ್ ನಡಪುಡೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಉಂದೆನೇ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಸಪ್ಲೈ ಏಜೆನ್ಸಿ (ಲಿ)ನ್ ಆರ್. 2.10.1933ಟ್ಟ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಲಾ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ 1933ಡ್ದ್ 1939ಮುಟ್ಟ ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. 1939ಡು ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ವ್ಯವಹಾರ ಒಂಜಿ ಲಕ್ಷ ಐನ್ ಸಾವಿರೊಡ್ದು ಹೆಚ್ಚ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಜಿ ಶೇಕಡ ಬಡ್ಡಿ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್.

1940ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ನವಂಬರ್ 3ದಾನಿ `ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್'ದ ಕತೆ ಮುಗಿಂಡ್. ಡಾ। ನವೀನಚಂದ್ರ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ, `ಪ್ರೆಸ್‌ದ ಬೇರೊಡು ಮಸ್ತ್ ನಷ್ಟ ಆದ್ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬುಳೆಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಸೈತ್‌ಂಡ್' (ತಿಂಗಳಾಯ - 1986, ಪು. 15) ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಚ ಮುರ್ಕುಂಡಂ ಪಣ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಉಡ್ಪಿದ ಪರಬೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆ ಪಣ್ಪೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಗಾಂಧೀವಾದ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಲೆನ್ ಒಪ್ಪಂದಿನಗುಲು, ಆರ್ ರೈಸುನೆನ್ ತೂದು ಕಿಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತಿನಗುಲು ಆರೆನ ಜಾತಿಡ್ಲಾ, ಬೇತೆ ಜಾತಿಡ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿನಗುಲು ಕೆಲವೆರ್ ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್ ದಿವಾಳಿ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಪುಟ್ಟಾಯೆರ್. ಈ ಸುದ್ದಿನ್ ನಂಬಿನಗುಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ವಾಪಾಸ್

ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ಕೇಣ್ಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡೊಡಾಂಡ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾನ್ ಡಾ. ಟಿ.ಎಂ.ಎ. ಪೈಕುಲೆಡ ಕೇಣ್ನಗ "ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಊರು ಬುಡ್ಸ್ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್". ಇಂಚ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್. ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ ಹಾಜಿ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬೆರ್ ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಜೀವ ಗೆತೊಂಡೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಊರುಬುಡ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಉಡ್ಪಿದ ಇಂಚಪದ ಚರಿತ್ರೆದ ಕಯ್ಪೆ ನಿನೆಪುಲು.

"ಊರುಡು ನಂಜಾಂಡ ಪಾರ್‌ದ್ ಬದ್ಕೊಡು" ಇಂಚ ಒಂಜಿ ತುಳು ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್, ತುಳುನಾಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುರ್ಕಿಕೂಡ್ಲೆ ಪೆದ್ದ್‌ದಿ ಅಪ್ಪೆ, ಬಂಜಿನಾಲ್ ಬುಡೆದಿ-ಜೋಕುಲೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಪಣಂದೆ ಪೋಯೆರ್. ಕೆಲವು ತಿಂಗೊಲುಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡೆದಿ - ಜೋಕುಲೆನ್ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ದ ಮಧುರೆಗ್ ಲೆಸೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಯಮುನಕ್ಕ ಮಗನ ಸೋಲುನು ತೂದು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದ್ ಸೈತೆರ್.

೬

ಮಧುರೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಉಡ್ಪಿ ಬುಡ್ದ್ ಮಧುರೆಗ್ ಪೋಯಿನಾರ್ ಅವುಲು ಊದುಬತ್ತಿದ ಅಂಗಡಿ ದೀವೊಂದು ಬಂಗೊಡು ಬದ್ಕಿಯೆರ್. 1942ನೆ ಇಸ್ವಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳ ಜೋರಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಮಧುರೆಡ್ ಕರ್ಫ್ಯೂ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಸ್ತೆಡ್ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್‌ಡ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದ್‌ದ್, ಮತಿ ತತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡಿಪ್ಪಗ ಆರೆನ ಒಂಜಿ ಮೂಜಿ ವರ್ಸದ ಬಾಲೆ (ಮುರಳೀಧರ) ಸೈತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಧುರೆಡ್ ಆರ್ ತನ ಪದಿನೆಣ್ಮ ವರ್ಸೊದ ಮಗೆ ರಮಾಕಾಂತನ್ ಕಲೆವೊಂಡೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬುಡೆದಿ ಭಾರತಿಬಾಯಿ 1945ಟ್ಟ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್.

1950ಡು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಬುಡಾರ ಮಲ್ತೆರ್. ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮಾಲೆನ್ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು ಕೊರ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ತನ ಜೋಕುಲೆನ್ (ವಾದಿರಾಜ್, ಜವಹರ್, ಹರಿಣಿ) ಕನ್ನಡ ಸಿನಿಮಾರಂಗೊಡು ದುಂಬು ಪೋವರೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಮಧುರೆಡಿಪ್ಪಗ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಸರಕಾರೊಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಕಾಕಜಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. `ಈರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳೊಟ್ಟ್ ಬೆಸ್ಪಿನಾರ್. ಈರೆಗ್ ಪದಿನ್ಯೆನ್ ಎಕ್ರೆ ಜಾಗ ಕೊರ್ಪ. ವೋಲ್ ಆವೊಂದ್

ಈರೆ ತೆರಿಪಾವೊಡು" ಈ ಕಾಕಜಿನ್ ತೂದು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. `ಯಾನ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನಿ ಆಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡೂಂದ್ ಅತ್ತ್'ಂದ್ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ನಿನೆಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಆರೆನ ಮಲ್ಲಮಗೆ ವಾದಿರಾಜ್ ಪಣ್ಪೆರ್ - `ಅಪಯನ ಆದರ್ಶತ್ತಾವರ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕಷ್ಟ - ನಷ್ಟ ಆತ್ಂ" ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿಬೊಕ್ಕ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ರಾಜಕೀಯೊಡು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೋಕೆ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಸುಭಾಸ್‌ಚಂದ್ರ ಬೋಸೆರೆನ ಸಾವುದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಣ್ದ್ ಆರ್ ಕಂಗಾಲಾಯೆರ್‌ಗೆ. 1940ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಉಡ್ಪಿ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒರಲಾ ಉಡ್ಪಿದಂಚಿ ತರೆಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತ್‌ಜ್ಜೆರ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಒರಲಾ ಬತ್ತ್‌ಜ್ಜೆರ್. 1959 ಇಸ್ವಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 13ನೆ ತಾರೀಕ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತಿಗಲೆ ಸಂಕಟೊಡು ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬುಡೆದಿ ಭಾರತಿಬಾಯಿ ಪಣಿಯಾಡಿ ಬರೆದಿನ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕತೆಕುಲು ಪತ್ರಿಕೆಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಾದಿತ್ತ. ಭಾರತಿಬಾಯಿನ ತಂಗಡಿಲು - ಜಾನಕಿಬಾಯಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಬಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂದಾಕಿನೀ ಬಾಯಿ ಪೊಣ್‌ಜೊವುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವುನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಂಡನೆ ಸೈತ್‌ಂಡ ಬುಡೆದಿನ (ವಿಧವೆನ) ತರೆಬೋಳು ಮಲ್ಪುನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬ್ರಾಣೆರೆ ಜಾತಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸರಸ್ವತಿ ಬಾಯಿ ತನಕಂಡನೆ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಪದ್ಮನಾಭ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲು ಸೈತಿಬೊಕ್ಕ ತನ ತರೆಬೋಳು ಮಲ್ಪರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಂದೆ ಎದ್‌ರ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬೆರಿಸಾಯಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವಾದಿರಾಜ್, ಜವಹರ್, ಹರಿಣಿ ಬಿ.ಎಸ್. ರಾವ್, ರೇವತಿ ರಾವ್ ಬೊಕ್ಕ ರೋಹಿಣಿ ಹಾನಗಲ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಜೋಕುಲು. ಮೊಗುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೆಂಗ್ಳೂರ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಹರಿಣಿ ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮೊಲೆನ ನಟಿ ಆದ್ ಪುದರ್ ಮಲ್ದೆರ್. ಹಾಸ್ಯ ಪಾತ್ರೊಡು ಮಿಂಚಿದಿನ ವಾದಿರಾಜೆರೆ ಪುದರ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆರ್. ಅಂದಾಜ್ ನೂದು ಕನ್ನಡ ತೆಲುಗು-ತಮಿಳ್ ಸಿನೆಮಾಲೆಡ್ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ದೆರ್. ವಾದಿರಾಜೆರ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪಾದಿನ ಕನ್ನಡ ಸಿನೆಮೊಲು ನಂದಾದೀಪ (1962) ನವಜೀವನ (1964) ನಾಂದಿ (1964) ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು (1969) ಕಾಕನ ಕೋಟೆ (1976) ದಂಗೆ ಎದ್ದ ಮಕ್ಕಳು (1979). `ನಂದಾದೀಪ', `ನವಜೀವನ' ಸಿನೆಮೊಲೆಗ್ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. `ನಾಂದಿ' ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ದ ಫಿಲ್ಮ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್‌ಗ್ ಲಂಡನ್‌ಗ್ (1965) ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

೧೦

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ - ಜನ ಎಂಚ ?

ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳು ಚಳವಳ ಸುರು ಮಲ್ಪಿನಿ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿ

ಅತ್ತ್. ಆರ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಒಯಿಪ್ಪಾವೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ತುಳುತ್ತ ತೇರ್‌ನ್ ಇನಿ ತುಳುವೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಡು ಒಯ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನ ಪೂಜೆದಗಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಬುಲೆಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ದೇವೆರೆಡ ನಂಬುಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡ್ಪಿಡ್ ಆರ್ ನವರಾತ್ರೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸಮಾಜೊಡಿತ್ತಿನ ಡೋಂಗಿಲೆನ್ ಮಸ್ಕಿರೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆರ್ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕೊಲೆನ ಮಾಧ್ಯಮೊಡು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಗೊಬ್ಬಾಯಿನ `ಯೋಗಿಯೋ ಭೋಗಿಯೋ' ನಾಟಕನ್ ತೂದು ಮಠತಗಲೆಗ್ ಪಿಸ್ರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಏರೋ ಒರಿ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಹಾಕ್ಯೆರೆ ಜನ ಕಡಬುಡ್ಯೆರ್‌ಗೆ. ಹಾಕ್ಯೆರೆ ಬತ್ತಿನಗಲೆಗ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಗುರ್ತ ಆದ್ ಆರೆಡ ಮಾಪು ನಟ್ಯೊಂದು ಪಿರಪೋಯೆರ್‌ಗೆ. "ಆಪತ್ತ್‌ಗ್ ಪತ್ತ್ ಬಾಕಿಲಾಂಡ, ಸಂಪತ್ತ್‌ಗ್ ಒಂಜೇ ಬಾಕಿಲ್"ಗೆ. ಕುಡ್ಲದ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲ್ ಬದ್ಕ್ ಕಲೆವೊಂಡೆರ್. ಅಂಚನೆ, ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳು ಚಳವಳಡ್ದಾವರ (ತುಳುನಾಡು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಸೋಲುಗ್ ತುಳುನಾಡು ಪ್ರೆಸ್‌ದ ಸೋಲು ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್) ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋಯೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತಾನ್ ಸೋತುದು, ತುಳು ಚಳವಳೊನು ಗೆಂದಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಪೊರ್ಲುಂಬ್ಯೆರ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಗರೋಡಿಡ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ, `ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಕೂಟಡ್ದಾವರ ಎನಡ ಒಂತೆ ಇತ್ತಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬುಗೆಲುಲಾ ಬುಡ್ದು ಪೋಯ.. ಉಡ್ಪಿಡ್ ದಲಿತ ಚಳವಳಿತ್ತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ಆರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸನಾತನಿಲೆನ ಪವಿತ್ರ ನಂಬುಗೆಲೆನ ನೇಲ್ಯ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ವಾಲ್ಪೇರ್ ರೀತಿದ ಮಸ್ಕಿರಿಡ್ ಲಗಾಡಿ ಮಲ್ಪರೆ ಆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್' (ಜಿ.ಎಸ್. ಭಟ್ಟ (ಸಂ) 1977, ಪುಟ - 5)

ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿನ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ದುಂಬು ಕಣತ್ತಿನ ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ್ ಇಂಚ ಪುಗರ್ಪೆರ್ - "ಆನಿದ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಮಡಿಸಂಪ್ರದಾಯದಗುಲೆಗ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಪೋಡಿಗೆ ಪುಟ್ಟಾಯೆರ್. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರೊಲೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಆರೆಗ್ ಧರ್ಮದ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕುರ್ತೆಲ್ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೂದು ಗೆಂಡಕೋಪ. ಅಯಿಕ್ ಸೀದಾ ಎದುರ್ ಉಂತುನಿ ಆರೆನ ಧ್ಯೇಯ. ಐತ ವಿರುದ್ಧ ಬರೆಪಿನಿ ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನಿ ಆರೆನ ನಿತ್ಯದ ಬೇಲೆ. ಇತ್ತೆದ ಲೆಕ್ಕ ಆನಿದ ಕಾಲ ರಾಜಿದ ಕಾಲ ಅತ್ತ್. ಅವು ಗಾಂಧಿ ಮಹಾತ್ಮೆರೆನ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶೊನು ತಂಕಲ್ನ ಊರುಡು ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವೊಡೂಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಳ್ತಿನ ಗುರ್ಕಾರೆರ್‌ನಗುಲು ಇಡೀ ದೇಶೊಡು ಮಾತ ಊರುಡು ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಲ. ಉಡ್ಪಿಡ್‌ಲಾ ಸೀದ ಇತ್ತಿನ ಗುರ್ಕಾರ್‌ನಕುಲು ಮಸ್ತ್ ಜನ ಇತ್ತೆರ್. ಅಗುಲು ಮಾತೆರೆಡ್ಲಾ ಪತ್ತಂಗೆಲ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಾರ್ ಕೆಂಪುಕುಂಟುದ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್.

ಆರೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಬರೆಯಿನಗುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ಬರೆಪಿನಗಲೆಗ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರಿನಗುಲು, ಬರೆದಿನೆನ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾವುನ ಮರ್ಲ್ ಸಾಸಮಲ್ದಿನಗುಲು ಕಡಮೆ" (ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ (ಸಂ) 1980)

ಬನ್ನಂಜೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯೆರೆನ ನಿನೆಪುಡು ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತೋಜುನಿ ಇಂಚ "ಬಾಸೆದ ಆಧಾರೊಡು ಪ್ರಾಂತೊಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡು ಒಂಜಿ ಬೇತೆನೆ ರಾಜ್ಯ ಆವೊಡೂಂದ್ ಆರ್ ಜೋರುಡು ವಾದ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿನ್ಪಿನೆನ್ (ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ) ಗಿಡ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್, ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿನಗಲೆನ ಸಾಯ ತಿಕ್ಕಂದೆ ತಾನ್ ಉಂಡುಮಲ್ತಿನ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಬುಡ್ದು ಪೋವೊಡಾಯಿನ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಸಂಗತಿ. ಆರ್ ಮುಲ್ತುಡ್ದು ಪೋಯಿನಾರ್ ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ದ ಮಧುರೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಕೇಣ್ದಿತ್ತೆ. ಒರ ಆರ್ ರೈಲ್‌ಡ್ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪಗ ಎಂಕ್ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕೆರ್. ತಂಕ್ ಉಡ್ಪಿಡ್ ಸಹಕಾರ ತಿಕ್ಕಂದಿನೆಕ್ಕ್ ಆರ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿಲಕ್ಕ ತೋಜಿಜ್ಜಿ. ಅಯ್‌ತ ಬದಲ್‌ಗ್ ದುಂಬುದಲಕ್ಕನೇ ಉಮೇದ್‌ಡ್, ಗೆಂದುನ ನಂಬುಗೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. "ಆಪತ್ತ್‌ಡ್ ಕೈಬುಡಿನಗಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಈರ್ ದಾದ ಪಣ್ಪರ್?" ಯಾನ್ ಇಂಚ ಕೇಂಡಿನಪಗ, "ಅಯಿಕ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ರೆಗ್ ಉಡ್ಪಿಗೇ ಬರ್ಪೆ. ಮಹಾಭಾರತನಾ ರಾಮಾಯಣನಾಂದ್ ಇತ್ತೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಹಾಭಾರತಾಂದಾಂಡ ವನವಾಸ, ಅಜ್ಞಾತವಾಸಾಂದ್ ಪದಿನಾಲ್ ವರ್ಸ ಆವೊಡು. ರಾಮಾಯಣಾಂದಾಂಡ ಪದ್‌ರಾಡ್ ವರ್ಸ ವನವಾಸ. ಇತ್ತೆ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸ ಆಂಡ್. ಯಾನ್ ಉಡ್ಪಿಗ್ ಕಂಡಿತ ಬರ್ಪೆ' ಇಂಚ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಣ್ದಿತ್ತೆರ್. ಒಂತೆ ದಿನ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಬುಡ್ದು ದೇವೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ದೇವೆರಾದ್ ಪೋಯೆರ್' (ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ (ಸಂ) - 1995)

ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ವೆಲ್ಲೂರು ಜೈಲ್‌ಡಿಪ್ಪಗ (1930) ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆಯೆರ್. ಜೈಲ್‌ಡ್ ಅರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಇತ್ತಿನ ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ ಈ ಬೂಕುನ್ ಬರೆನಗ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ಸಲಹೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಮಿಳ್ ವ್ಯಾಕರಣದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯೆರೆಡ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತೆರ್. ರೆ। ಜೆ. ಬ್ರಿಗೆಲ್ಲೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆದಿನ 'A Grammar of the Tulu language' (1872) ತುಳುತ್ತ ಸುರುತ್ತ ವ್ಯಾಕರಣದ ಬೂಕು. ತುಳುತ್ತ ರಡ್ಡನೇ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೂಕು, ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ. ಬ್ರಿಗೆಲ್‌ರೆನ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಾದ್ ಅಜ್‌ಪ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಬೂಕುಡು ವರ್ಣ, ಸಂಧಿ, ಶಬ್ದ, ಕಾರಕ, ಸ್ತ್ರೀಪ್ರತ್ಯಯ, ಸಮಾಸ, ನಾಮಜ, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ಧಾತು, ಧಾತುಜ, ಅವ್ಯಯ, ವಿಶೇಷ ವಿಚಾರ - ಇಂಚ ಪದ್ರಾಡ್ ಭಾಗೊಲು ಉಲ್ಲ. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತದ್ಧಿತ ಪ್ರಕರಣೊಗು ನಾಮಜಪಣ್ಣ್, ಕೃದಂತೊಗ್ `ಧಾತುಜ' ಪಣ್ಣ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. `ಧಾತು' ಪ್ರಕರಣೊಡು ಸಾವಿರತ್ತ ಇರ್ನೂದು ಧಾತುಲೆನ ಧಾತುಪಾಠ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪ್ರತ್ಯಯೊಲೆನ ರೂಪ ತೋಜಾನಗ ಆರ್ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ತುಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳು ರಡ್ಡೈತಲಾ ಉದಾರ್ಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್.

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರಕರಣೊಡು ಉದಾರ್ಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ವಾಕ್ಯೊಲೆನ್ ತೂನಗ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳ, ತುಳು ಚಳವಳ ನಿನೆಪಾವುಂಡು

`ಒಂಜನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಕನ್ನಡ ಮಳ್ತೆರ್ (ದುಂಬುದಾಂತಿ ವಿಶೇಷಣ)

ರಡ್ಡನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಕ್ರಿಯೆತ ಕರ್ಮೊನು ತೋಜಿಪಾವೆರೆಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಪುಂಡು - `ತುಳು ವರಸುಳು ವಿಜಯನಗರನ್ ಆಳ್ದೆರ್'

ಮೂಜನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಕರಣನ್ ತೋಜಿಪಾವರೆಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಪುಂಡು - `ತುಳುವೆರೆ ಆಲಸ್ಯಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಹಾಳಾಂಡ್'.

ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಉಂಡ ಇಜ್ಜಂದ್ ತೋಜಿಪಾಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಆ ಕ್ರಿಯೆತ ಕರ್ತೃಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ಭಾರತೀಯರೆಡ್ದ್ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನನ್ ಸ್ವತಂತ್ರಾದ್ ಆಳರೆಗ್ ಆಪುಂಡು. ಕಾಲ ದೇಶದ ದಿಕ್ ದುಂಬುದ ಅವಧಿನ್ ತೋಜಿಪಾವರೆಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಪುಂಡು - ಗಂಗೊಳ್ಳಿ ತುದೆಡ್ದ್ ನೀಲೇಶ್ವರ ತುದೆ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್.

ನಾಲನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಕರ್ಮ ಆವಡ್ ಕ್ರಿಯೆ ಆವಡ್ ಏರೆಗಾದ್ ಇಪ್ಪುನಿಯ ಆ ಶಬ್ದಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. `ತುಳುವೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗ್ ಕಾದ್‌ಯೆರ್.

ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದಲೆನ್ ಉಪಯೋಗಿಪುನ ಅವ್ವೆನ್ ಅನುಭವಿಪುನಾಯಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ಭಾರತೀಯೆರೆಗ್ ಪರಕೀಯ ಸರಕಾರ ಪಡ್ಕೆ.

ಸಾಮ್ಯ ಭೇದ ವ್ಯವಧಾನಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾನಗ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕೆರೆಗ್‌ಲಾ ನಡೆನುಡಿಕುಳೆಡ್ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚ್‌ಕಮ್ಮಿ ಉಂಡು.

ಅಯ್ನನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಒಟ್ಟು ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದಳು ಬನ್ನಗ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ತುಳುವೆರೆ ಒಟ್ಟು

ಬೇತೆ ಪಾತೆರದಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಳ್ಳೆರ್.

ಆಜನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಅಧಿಕರಣನಿ ತೋಜಿಪಾವರೆಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ಬಾರ್ಕೂರು ರಾಜಧಾನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನಿ. ಕಾರಣನ್ ತೋಜಿಪಾವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - `ಪರದೇಶಿ ಮೋಹಡ್ ಸ್ವದೇಶಿ ಪೋಂಡು'.

ಏಳನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಪಣ್, ಪಾತೆರ್, ಕೇಣ್, ನಟ್ಪ್, ಕೊರು, ಕೊಳ್, ಪಾಡ್, ನೆರ್, ಪೊಗಳ್, ನಡ್ ಧಾತುಳೆ ಪ್ರಯೋಗಡ್ ಕರ್ತೃದ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉದ್ಧಾರ ಆವೊಡಾಂಡ ಪ್ರತಿ ಒರಿ ತುಳುವಡ ಪಣೊಡು, ಪಾತೆರೊಡು, ಕೇಣೊಡು, ನಟ್ಪೊಡು.

ಎಡ್ಮನೆ ವಿಭಕ್ತಿ - ಲೆಪ್ಪುನಗ ಸಂಬೋಧನೆನ್ ತೋಜಿಪಾವೆರೆಗ್ ಈ ವಿಭಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡು - `ಓ ದೇವರೆ ? ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಳ್ಪು' (ಪಣಿಯಾಡಿ - 1932, ಪುಟ 34)

ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆರಾದಿತ್ತಿನ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಬರೆನಗ ಸಂಸ್ಕೃತದ ರಾಜಮಾರ್ಗೊಡ್ದು ತುಳುತ್ತ ಅಡ್ಡತಾದಿಗ್ ಜೈದಿನ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಆರ್ `ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ'ದ ಮುನ್ನುಡಿಟ್ಪ್ ಬರೆದಿನ ಈ ಪಾತೆರೊನು ಮದಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ - "ಸರಿಯಾಪ್ ತೂಂಡ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಬರೆನಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣೊಡ್ದು ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ರಚನಾಕ್ರಮೊನ್ ಒಂತೊಂತೆ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾವುಂಡೂಂದ್ ಎನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ"

ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆ, ಡಾ । ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ್ಕ "ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತುಳು ಧ್ವನಿಕುಳೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂತೆರ್ಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಉ ಬೊಕ್ಕ ಎ ಕಾರೊಲೆನ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಧ್ವನಿಕುಲೆ ಸ್ಥಾನೊನು ಕೊರ್ದು ತನ್ನ ವಿವೇಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊನು ತೋಜಾದೆರ್. ಋ, ೠ, ಅನುಸ್ವಾರ, ವಿಸರ್ಗ, ಜಿಹ್ವಾಮೂಲೀಯಲು, ಮಹಾಪ್ರಾಣೊಲು, ಶ ಷ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಜಾಯಮಾನೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ಅತ್ತ್ಂದ್ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಣ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ಕಣದಿನ ಶಬ್ದೊಲೆಗಾದ್ ಅಯ್ಕುಲೆನ್ ಬರಹೊಡು ದೀವೊಣೊಲಿ. ಐ, ಔ - ತುಳು ಬಾಸೆದ ಧ್ವನಿಕುಳೆಗ್ ಸೇರ್ದಿನ ಅತ್ತ್ ಇನ್ಪಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ 50 ವರ್ಸೊಡ್ದು ಪಿರವು ನಾಡ್ದ್ ಪಸ್‌ದೆರ್, ಮೇರೆನ ಧ್ವನಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊನ್ ಇತ್ತೆದ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲುಲಾ ಪುಗರೊಡಾಪುಂಡು... ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಧ್ವನಿ, ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸ, ವಿಭಕ್ತಿಲೆನ ನಿರೂಪಣೆ ಅಂಚನೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಯೊಲು ಸೇರ್ನಗ ಆಪುನ ಮಾರ್ಪಾಡುಲೆನ ಖಚಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನೆಟ್ಪ್ ಮಾತ ತನ್ನ ಪಾಂಡಿತ್ಯೊನ್ ತೋಜಾದೆರ್' (ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ (ಸಂ) 1981)

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆಗ್ ತನ್ನ ವ್ಯಾಕರಣ ಬೂಕುಡು ತಪ್ಪುಲು ಉಲ್ಲಂದ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದಾವರ ಆ ಬೂಕುದ ೨೫೦ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾದ್, ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಸರಿಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಪಾಡ್ಪಾವೆ, ಹಿಂದೀ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗ್ ಉಂದೆನ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಾವೆ ಪಣ್ದ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್.

೧೨

`ಸತೀ ಕಮಲೆ'

`ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಗುಜರಾತ್‌ದ ಬರೋಡೊಡು ಇಪ್ಪಗ 1921ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ಬರೆಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಪತ್ತೊಂಜನೆ ಪೂವಾದ್ 1936ಟ್ಟ್ ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಬರೆಯಿನ ಇಸ್ವಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತೂಂಡ ಉಂದು ಸುರುತ್ತ ಕಾದಂಬರಿ. ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಇಸ್ವಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ರಡ್ಡನೆ ಕಾದಂಬರಿ. 1935ನೆ ಇಸ್ವಿಡ್ ತುಳುತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರ್ಬಂದ್ ಪಣೊಡಾಯಿನ ಪೊರ್ಲುಗಂಟ್ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ, ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ `ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ' ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಬರೆದ್ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಾನಗ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಈ ಬೂಕುನು ಕುಡೊರ ಬರೆದಿಜ್ಜೆರ್. ಇರ್ವತ್ತನಾಲ್ ವರ್ಸದ ಜವನೆ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆದಿನ ಕಾದಂಬರಿ - `ಸತಿಕಮಲೆ'

ಕಮಲೆ ತನ್ನ ತಮ್ಮಲೆನ ಮಗೆ ಉಮೇಶನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪೊಲು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಇತ್ತಿನ ಉಮೇಶೆ ಸೈತೆನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಂಬುವೆರ್. ಕಮಲೆ ಮದ್ರಾಸ್‌ದ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ಕಲ್ಪುವೊಲು. ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳ ಸೇರ್ವೊಲು. ಕಮಲೆನ ಪೊರ್ಲುಗು, ವಿದ್ಯೆಗ್ ಮರ್ಲಾಯಿನ ನಾರಾಯಣೆ ಆಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡೂಂದ್ಪಿ ಆಸೆಡ್ ತನ ಬುಡೆದಿನ್ - ಕಲ್ಪಂದಿ ಪೊಣ್ಣು ಗಂಗೆನ್ ಇಸಪಾಡ್ದ್ ಕೆರ್ಪೆ. ನಾರಾಯಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವರೆ ಒಪ್ಪಂದೆ, ಕಾಶಿಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕಮಲೆಗ್, ಅವುಲು ಮೂಕ ಮಹರ್ಷಿ ಆದಿತ್ತಿನ ಆಲೆನ ಕಂಡನೆ ಉಮೇಶೆ ತಿಕ್ಕುವೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿಟ್ಟ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳ ಬೊಕ್ಕ ಆಣ್‌ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ದೆರ್. ಕಮಲೆನ ಕಂಡನೆ ಉಮೇಶೆ ಒರಿ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಚಳವಳಿತ್ತಾಯೆ. ಕಾದಂಬರಿತ್ತ ಕಡೆಟ್ಟ್ `ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಪದ್ಯ ಉಂಡು. ಬೊಲ್ದು ಮೋನೆದಗುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಚೆಂಚಿನ ಆತ್‌ಂಡ್ಂದ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಬರೆಪೆರ್ - **"ನಮ ದೇಶಂತ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಹಾಳಾತ್‌ನ್. ನಮ ವಿದ್ಯೆನಿ ಕಲ್ಪುಣಾಕ್ಳು ಕಮ್ಮಿಯಾನ್. ಪೋತ್ಸಾಹ ಇದ್ದಿ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿದ್ಯೆಗ್‌ಲಾ ನಾಗರಿಕತೆಕ್‌ಲಾ ಜನಂಕ್ಳು ಮರ್ಲಾತ್ ಪೋತೆರ್. ನನ ನಮೌಳು ಜಾಲ ಒಳಿತ್ರಿ. ಮಂತ ಪೋನು. ದೇವೆರ್ ಕಲ್ಲ್‌ಂತಾನ್. ಶಾಸ್ತ್ರಂಕುಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೆಕ್ಳು ಬಂಜಿ ಜಿಂಜೋವೆರೆಗ್ ಬರೆತ್ನಂತಾನ್.**

ದೇಶೀಯ ದುಸ್ತುಳು ಬಡತನಂತ ಗುರುತಾನ್. ದೇಶೀಯ ಪಾತೆರಂಕ್ಳು ಅನಾಗರಿಕೆರೆ ಚಿಹ್ನೆ ಆನ್. ಮಾತೃಪ್ರೀತಿ ಅಜ್ಞಾನಂತಾನ್. ಹಿಂದೂನ್ನಗ ಸೇವಕೆಕ್ಳುಂತಾನ್. ಮಂತ ಪೋನು, ನನ ಒಂಜಿ ಬಾಕಿ ಉಂಡು. ನಾಟಕಂಕ್ ಆಂಡಲ ಅಂತೋಂಡುತಿಪ್ಪಿ ಶ್ರಾದ್ಧಾ ವಿವಾಹಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಂಕ್ಳೆಗ್ ಬೊಳ್ದು ಮೋಣೆದಾಕ್ಳು ಪುರೋಹಿತರಾತ್ ಬರ್ಪುಣ್ಣೊ. ಏಪಗ್ ನಮ ಜನಂಕ್ಳು ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ಪೆರಾ ದೇವೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತು".

ಕಂಡನೆ ಸೈತಿನ ಪೊಣ್ಣುನ ಮದ್ಮೆದ ವಿಷಯೊಡು ಈ ಕಾದಂಬರಿಟ್ಟ್ ಮಸ್ತ್ ಚರ್ಚೆ ಉಂಡು. ಮದ್ಮೆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಅತ್ತಾವಂದೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂದೊಲೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂದಿನ, ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಪಾತ್ರ - ನೆಟ್ಟ್ ಮಾತ ಗಾಂಧೀಜಿನ ಪ್ರಭಾವ ಉಂಡು. ಪೊಣ್ಣುನ ಅವಸ್ಥೆದ ರ್ಡ್ದ್ ಮೋನೆಲೆನ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಗಂಗೆ ಕಲ್ಪಂದಿ ಪೊಣ್ಣು. ಕಂಡನೆ ಸೈತಿನ, ಕಲ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಕಮಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡೂಂಡ್ಪಿ ಆಸೆಡ್ ಆಲೆನ್ ಆಲೆನ ಕಂಡನೆ ನಾರಾಯಣೆ ಇಸಪಾಡ್ದ್ ಕೆರ್ಪೆ. ಕಮಲೆ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳೊಟ್ಟು ಇಪ್ಪುನ, ಪೊಣ್ಣುನ ಶಕ್ತಿಡ್ ನಂಬುಗೆ ಇಪ್ಪುನ ಪೊಣ್ಣು, ಆಂಡ, ಆಲ್ ನಾರಾಯಣನ ಉಪದ್ರ ತಡೆವರೆಗಾವಂದೆ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದು ಹಿಮಾಲಯೊಗು ಪೋಪೊಲು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಪಣ್ಪೆರ್ - "ಏರ್ ಜಾನೆ ಪಣ್‌ಂಡಲ ಎಂಕ್ಳು ಜಾನ್ನೋ ಪ್ರಪಂಚನಿ ಪುಟ್ಟೋಪುಣಾ ಯೆಲಾ, ನಾಶಂಪುಣಾಯೆಲಾ ಕಾಮ ಮಹಾರಾಯೆಂತೇ ಪಣ್ಪೊ. ಆನೈತಾವರನೆ ಕಾಮನಿ ಜಯಿತ್ನದ್ಯಡ ಮೋಕ್ಷ ಇದ್ದಿಂತ್ ನಮ ಪ್ರಾಚೀನೆರ್ ಪಣ್ಪೆರ್". ಕಮಲೆನ ಪಾತ್ರೊನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಡ್‌ಲಾ ತೂವೊಲಿ.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಟ್ಟ್ ಪಿರಾವುದ ಕತೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಣ್ಪಿನ ತಂತ್ರ, ಕನತ್ತ ತಂತ್ರೊಲೆನ್ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ದೆರ್. ಓದುನಕ್ಲೆಡ ಪಾತೆರ್ಪಿಲಕ್ಕ ಆರ್ ಬರೆಪೆರ್. ಒರೊರ, ಕಾದಂಬರಿತ್ತ ಪಾತ್ರದ ಕೈತಲ್ ಆರೇ ಪಾತೆರ್ಪೆರ್. ಈ ಕಾದಂಬರಿತ್ತ ದೋಷೊಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ದೆರ್, ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ನಡಪುನಗುಲು ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ವೆರ್ ಅತ್ತಂದೆ, ಕುಲ್ದಿನಗುಲು ಜಾರ್ವೆರೆಯೇ ?

ಕನ್ನಡೊದ ಸುರುತ್ತ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದಗುಲೇ ಬರೆಯೆರ್. ಗುಲ್ವಾಡಿ ವೆಂಕಟರಾಯೆರೆನ `ಇಂದಿರಾ ಬಾಯಿ ಅಥವಾ ಸದ್ಧರ್ಮ ವಿಜಯ' (1800) ಬೋಳಾರ ಬಾಬೂರಾಯೆರೆ `ವಾಗ್ದೇವಿ' (1905) ಇಂಚಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು ಅಚ್ಚಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ `ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. `ಸತೀ ಕಮಲೆ' ಕಾದಂಬರಿಯಾದ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿದ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ತುಳು ಚಳವಳ ಸುರುಮಲ್ಪೊಡಿನ್ಪಿನ ಒರಿ ಜವನನ ಕನ ಮೂಲುಂಡು. ತುಳುನು ಕಾಡ್‌ಜನೊಕುಲೆನ ಪಾತೆರ ಪಣ್ದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ತಿನೆಕ್ಕ್ `ಸತಿ

ಕಮಲೆ'ದ ಕೃಷ್ಣ ಪಣ್ಪೆ - `ಉಂದೆನಯಿ ಈರ್ ಕಲ್ತ್‌ದಿನಿ ? ಮಾತ ಪಾತೆರಂಕ್ಲೆಗ್ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಇತ್ತ್‌ಂಡಯಿ ? ಮನುಷ್ಯೆರತ್ತೆಯಿ ಪುಸ್ತಕನಿ ಬರೆಪುಣೆ ? ನಮ ಮನುಷ್ಯೆರತ್ತ ? ಬರೆಂಡ ಪುಸ್ತಕ ಆಪುಂಡು".

`ಅಂಚಿ ತೆಲುಗೆರ್ ಇಂಚಿ ಕನಡೆರ್
ಎಂಚ ತಮಿಳೆರ್ ಮೆರೆಪೆರ್
ಕಣ್ಣೆದುರೆ ಕೇರಳಲ ಕೆಲವುಂಡು
ಎನ್ನ ತುಳುನಾಡ್ ಬುಲಿಪುಂಡು'

- (ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ)

ಬುಲಿತೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್ ತೆಲಿಪೊಡೂಂದು, ತುಳು ಚಳವಳ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಮದಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್.

ಗ್ರಂಥಋಣ

(೧) ಪಣಿಯಾಡಿ ಎಸ್.ಯು., 1932, `ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ', ಉಡುಪಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ.

(೨) ಪಣಿಯಾಡಿ ಎಸ್.ಯು. 1936 `ಸತೀ ಕಮಲೆ', ಉಡುಪಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ

(೩) ಭಟ್ಟ ಜಿ.ಎಸ್. (ಸಂ) - 1977 "ಪಾ.ವೆ. ಕಸ್ತೂರಿ", ಮೈಸೂರು, ಪಾ.ವೆಂ. ಸನ್ಮಾನ ಸಮಿತಿ

(೪) ಕೃಷ್ಣಭಟ್, ಅಡ್ಯನಡ್ಕ (ಸಂ) 1977 `ಸುದರ್ಶನ', ಮೂಲ್ಕಿ, ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು ಟ್ರಸ್ಟ್

(೫) ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ, ಕು.ಶಿ. (ಸಂ) `ತುಳುವ', 1980 (ಸಂಪುಟ - 1, ಸಂಚಿಕೆ - 4) ಉಡುಪಿ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ.

(೬) ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟ, ಕು.ಶಿ. (ಸಂ) `ತುಳುವ' 1981 (ಸಂ. - 2, ಸಂ. - 4) ಉಡುಪಿ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ.

(೭) ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್ ಬಿ. `ತುಳುಭಾಷೆ' ಕಿರು ಪರಿಚಯ, 1984, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

(೮) ನವೀನಚಂದ್ರ ಕೃ. ತಿಂಗಳಾಯ - "ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಹುಟ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ", 1986, ಬೆಂಗಳೂರು, ಭಾರತೀಯ ಸ್ಟೇಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್.

(೯) ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಯು.ಪಿ. (ಸಂ) `ತುಳು ನಿಘಂಟು' (ನಂ. ೧, ೧೯೮೮, ನಂ. -೨ ೧೯೯೨), ನಂ. - ೩ (1995) ಉಡುಪಿ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ.

(೧೦) ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ - `ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್' 1989, ಪುತ್ತೂರು, ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು.

(೧೧) ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ (ಸಂ) - `ಪನಿಯಾರ' (ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ), 1989, ಕುಡ್ಲ, ತುಳುಕೂಟ (ತುಳುಕಾವ್ಯ ಕಬಿತೆ ಸಂಕಳೊಳು - ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಹಿರಿಯಡಕ)

(೧೨) ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ (ಸಂ) - ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮ್ಯಾಗಸ್ಥಿನ್, 1994, ಉಡುಪಿ.

(೧೩) ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ (ಸಂ) ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮ್ಯಾಗಸ್ಥಿನ್, 1995, ಉಡುಪಿ (ಬನ್ನಂಜೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯ - `ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ')

(೧೪) ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ. ಅ - `ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಪೊಳಲಿ, 1995, ಮಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.

ಅನುಬಂಧ - ೧

ಸತೀ ಕಮಲೆ

ರಡ್ಡನೆ ಉಲ್ಲಾಸ

ರಾತ್ರಿಡ್ ಉಂಡಿ ಬೆತ್ತ್ ವಂತೆ ಪೊಳ್ತು ಇಸ್ಪೀಟ್‌ನಿ ನಲಿತ್ತ್ ತಂಕ್ಳೆ ತಂಕ್ಳೆ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋತು ಕೆತೋಂಡೆರ್. ನಾರಾಯಣಗ್ ಇನಿ ಆಯಿ ಒಂಜಿ ತರಂತ ಅವಮಾನನಿ ಸಹಿಪರೆಗಾನದ್ದಿ. ಆಯ ಕೋಣೆಡಿಪ್ಪಿ ನನ ಒಂಜಿ ಜನ ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ಟಿಯಾನ್ಯೆತಾವರ ಆಯಡನೆ ಪಾತೆರೊಡಾನ್. ಬೇತೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದಿ. ಪಾತೆರಂತೆ ಕುತೋಣ್ಣೆರೆಗ್ ಆಯತ್ತ್ ಆನದ್ದಿ. ನೆದ್ರೆಲಾ ಆಯಗ್ ಸಮಾತ್ ಬರ್ಪುರಿ.

ನಾರಾಯಣೆ - ನಿಂಕ್ಳು ಮಂತ ಜಾಯೆಗ್ ಎನನಿ ಆತ್ ಹಲ್ಕಂತ್‌ನ ?

ಕೃಷ್ಣ - ಆಂಡ ಜಾದೊಯೆ ? ಎನಡಲಾ ಸುಳ್ಳಾ ? ಆ ಪೊಣ್ಣು ಜೌಳು ಇತ್ತ್ರಿಯಡ ಕಾರ್‌ನೇಯಡ್‌ನಿ ಸೂವೊಡಿತ್ತ್‌ನ್. ದಾಯೆಗ್‌ಯೆ ಈರೆಗಿಂಚಿ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಈರೆತ್ತಾವರ ಅವಮಾನ. ಆಳೆಗ್ ಕಂಡಣಿ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಂಕ್ಳೆಗ್ ದಿನ ಪೋನಕ್ಕ ಇಂಚಿ ಮರ್ಲ್ ದಾಯೆಗ್ ಪತ್ತುಂಡು ? ಬೋಡಾಂಡ ಬುಡೆದಿಜ್ಜಳ ? ಊರುತ್ತು ಲೆತ್ತೊಂಡುತು ಬರ್ಪುಣ. ದುಡ್ಡುಗು ಕಮ್ಮಿಯಾ ? ಈರ್ ಕರ್ಚಿ ಮಳ್ಪುನೈಕ್ ದಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ. ಅವ್ವಾತಡ `ಚಂಗಂ ಬಜಾರ್'ಗ್ ಪೋಲೆ. ಬೊಕ್ಕ ಈರೆನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಎಂಕ್ಳು ತುಂಬುವೊ. ಮಾನ ಇಜ್ಜಿ, ಮರ್ಯಾದೆ ಇಜ್ಜಿ. ಇತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಳೆನಿ ಸೂಪುಣ. ಈರ್ ಇಂಚನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ನಾಲೈನ್ ಸರ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಕಂಕಣೆ ಬೂಳ್ಯರ್.

ನಾರಾಯಣೆ - ದಾನೆ ಪಾತೆರುವರ್‌ಯೆ ? ನಿಕ್‌ಳೆಗ್ ಉಂದು ಮಾನ ಪಣ್ಣಿ ಏರ್ ? ಬಲ್ಮೆನ್ ಓಳ್ಳ ತೂಯರಾ ?

ಕೃಷ್ಣ - ಬಲ್ಮೆನಾ ? ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿಂದ್ ತೆರಿತರಾ ? ಈರೆ ಸ್ವರೂಪ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿಕ್ ಬರ್ಪುಣಾಕ್ಳೆಗ್ ಮಂತೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಪುಚ್ಚೆ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೋಂದು ಪೇರ್ ಪರ್ಪಿ ಗಾದೆಯೆ.

ನಾರಾಯಣೆ - ನಿಕ್‌ಳೆ ಮಾತ ಒಂಜೈಕ್ ರಡ್ಡ್ ಮಳ್ತ್ ಎನ ಸ್ವರೂಪ ಗೆಪ್ಪುಣಿ. ಏನ್ ದಾನೆ ಮಳ್ತೆ ?

ಕೃಷ್ಣ - ದಾನೆ ಬೋಡಾಂಡಲ ಮಳ್ಪಲೆಯೆ, ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ಬೂಳ್ತು ಸೈಲೆ. ಎಂಕ್ ದಾನೆ ? ಇಂಚ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಮಳ್ತರಡ ಈರೆ ಬುಡೆದಿ ಗತಿ ದಾನೆ ?

ನಾರಾಯಣೆ - ಈರ್ ಪಣ್ಪಿಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿನಿ ಲೆತ್ತೊಂಡುತು ಬರೊಳಿ. ಆಂಡ ಐಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ಕನ್ನಡಲಾ ನಮಾತ್ ಪಾತೆರ್ರೆಗ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ಎಂಚ ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಮದ್ರಾಸ್‌ಡಿಪ್ಪುಣಿ?

ಕೃಷ್ಣ - ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್ಪುನಿನ್ನಗ ಈತ್ ಸುಮಾರಯೆ ? ಮಾತೆರ್ಲಾ ದೇಶದ ಏಳಿಗೆಗ್ ದೇಶದ ಪಾತೆರೊಡೆ ಕಲ್ಪೋವೊಡುಂತೆರ್. ಇಂಚ ಇಪ್ಪನಗ ಈರ್ ಪಾತೆರ್ರೆಗ್ ಪಿರಪೋಪರ್‌ದೆ. ತುಳು ಜನೊಕ್ಕೆ ಏಳಿಗೆ ಆವೊಡಾಂಡ ತುಳುವೇ ಕಲ್ಪೋವೊಡು. ತುಳುಟು ಕಲ್ಪೋನಿಜ್ಜಡ ನಂಕ್ ಕನ್ನಡಾಂಡ ದಾನೆ, ಇಂಗ್ಲೀಷಾಂಡ ದಾನೆ?

ನಾರಾಯಣೆ - ಐಟ್ ಪುಸ್ತಕುಳೇ ಇಜ್ಜೊ. ಎಂಚಿನೆನಿ ಕಲ್ಪೋಪುಣಿ? ಕಾಡ್‌ಜನೊಂಕ್ಲೆ ಪಾತೆರದಕ್ಕತ್ತಯೆ?

ಕೃಷ್ಣ - ಉಂದೆನಯೆ ಈರ್ ಕಲ್ತ್‌ದಿನಿ ? ಮಾತ ಪಾತೆರಂಕ್ಳೆಗ್ ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಇತ್ತ್‌ಂಡಯೆ ? ಮನುಷ್ಯೆರತ್ತಯೆ ಪುಸ್ತಕನಿ ಬರೆಪುಣಿ? ನಮ ಮನುಷ್ಯೆರತ್ತ ? ಬರೆಂಡ ಪುಸ್ತಕ ಆಪುಂಡು. ಕಾಡ್‌ಜನಕ್ಳೆ ಪಾತೆರಂತ್ ಪಣ್‌ಂಡ, ಈರ್ ನನ ಎಲ್ಲೆ ಈರೆ ಅಪ್ಪಮ್ಮಡಿಕ್ಳೆಗ್ ಪುಟುದ್ನಾರ್ ಆತ್‌ಂದ್ ಪಂಬರ್. ದಾಯೆಗ್‌ನ್ನಗ ಅಪ್ಪಮ್ಮಡಿಕ್ಳೆಗ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆ ಗಿರಾಕಿಯೆ.

ನಾರಾಯಣಗ್ ನನ ಪಾತೆರ್ಪುಣ್ಯೈಟ್ ಇಷ್ಟ ಆನದ್ದಿ. ನೆದ್ರೆ ಬರ್ಪುಣುಯ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕೆತೋಂಡೆ. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್‌ಲಾ ಇಂಬ್ಯ ಕೈಟ್ ಪಾತೆರ್ತ್ ಬೇಜಾರ ಪಸ್‌ತ್ ಸಮಂಟು ಗೊರೆತೆ. ಆಂಡ ಎಂಕ್ಳೆ ರಾಯೆರೆಗ್ ನೆದ್ರೆ ಬರ್ಪುಣಾ? ಕಮಲೆನ್ ಸ್ನೇಹ ಎಂಚ ಪತ್ತುಣಂತ್ ಯೋಚನೆ ಪಸ್‌ನ್. `ಆಳ್ ಪೊರ್ಲುಳ್ಳಳ್, ಮೋರೆ ದುಂಡಾತುಂಡು, ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪು ತರೆ, ಹೆಚ್ಚ ಉದ್ದಲಾ ಇದ್ಯಳ್, ಬಜೀ ಗಿಡ್ಡ್‌ಲಾ ಆತ್ - ಆಹಾ! ಅಳ್ ನಡಪುಣನೆ, ತೆಳಿಪುಣನೆ. ಹಳ್ಳಿದ ಜೇವುಳೆನಕ್ಕ ಮೋಣೆಡ್ ಮಂಜಾಳ್ ಕುಂಕುಮ ಜಾಲ ಉಂಡ? ಅಳೆಗ್ ಕಂಡಣೆ ಸೈತ್ ಪೋನ್ಯೆತಾವರ ಆ ಕುಂಕಮಂತ ಬೊಟ್ಟು ಇಜಿಪಿ ರಗಳೆನೇ ಪೋನು. ಆಳೆಗ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ್ರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಕಾಡ್ ಜನಂಕ್ಳೆನಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನಾಂಡಲ ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್ಪುಣಾಳಾತ್. ಆಳೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜಂಕಾಂಡಲ ಸೇರ್‌ತ್ ನಿಶ್ಚಯ ಆಳೆನಿ ಮದಿಮೆ ಅಂತೋಣೊಡು. ಈತ್ ದಿನ ಎನನ್ ಸೂವಂತ್ನಾಳ್ ಇನಿ ಮೆಲ್ಲ ಸೂವರೆಗ್ ಸುರುವಂತಳ್. ಏನ್‌ಲಾ ಪೊರ್ಲಾತ ? ಪೊಸ ಪೊಸ ರೀತಿಡೇ (Up to date fashion) ತಿರುಗುವೆ. ಎಂಚಿ ಕೋಟು, ಹೇಟ್ ಪಾಡ್ಡೆ, ಈ ಶನಿಕುಳು ಉಪದ್ರವ ಕೊಳ್ಪೊ. ಎಲ್ಲೆತ್ತಿಂಚಿ ಇಂದೆಕ್ಕು ಪಾತೆರ್ಪೋಯೊಡಲಾ ಪಾತೆರ್ರೆಗೇ ಆವನ್. ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಆಳೆನಿ ಮದಿಮೆಂತೋಣ್ಣದ್ಯಡ ಎನ ಜನ್ಮ ಜಾಯಗ್‌ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇದ್ದಿ". ಇಂಚ ಮಂತ ಯೋಚನೆಂತೋಂಡುತು ಮೆಲ್ಲ ನೆದ್ರೆಂಪರೆಗ್ ಸುರುವಂತೆ. ಜಾನ್ನೊ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನೆದ್ರೆ ಪಸ್ನಾತೆ, ಒಂಜಿ ಕನ ಕಟ್ಟ್ಯನ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಮುದ್ರಂತ ಬದಿಟ್ ಪೊಯ್ಯೆದ

ಮಿತ್ತ್ ಕುತೋಂಡುತಿತ್ತೆ. ಪಸಿ ದೂರಂಟೆ ಕಮಲೆ ಕುತೋಂಡುತಿತ್ತಳ್. ಆತನಗ ಆಯ ದೋಸ್ತಿದಾಕ್ಳು ಬತ್ತೆರ್. ಸೂಂಡಲ ಸೂವಂತ್ನಕ್ಕನೆ ಅಂತೆ. ಅಂಚನೆ ಸೀದಾ ಲಕ್ಕ್ದು ಪೋಯೆರ್. ಪರಸ್ಪರ ಆಯೆಲಾ, ಕಮಲೆಲಾ ಸುವೋಂಡುತು ಕಿನ್ನಿ ಕಿನ್ನಿ ತೆಳಿತೋಂತಿತ್ನಕ್ಕನೆ, ಕಸ್ತಲೆ ಆನ್. ಇತ್ತಿ ದೀಪಲಾ ಪೋನು. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆದ ಎದುರಾನೈತಾವರ ಒರ್ಯೊರ್ಯ ಮೋರೆ ಸೋಜುಣೂವೇ ಕಮ್ಮಿ ಆತಿತ್ತ್‌ನ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಜೌಳೇರ್‌ಲಾ ಇದ್ದಿಂತಾನ್. ಮೆಲ್ಲ ಕಮಲೆ ಇತ್ನಡೆಗ್ ಪೋವರೆಗ್ ಸುರುವಂತೆ. ಆಳ್ ಕುಳ್ತ್‌ದ್ನಾಳ್ ಉಂತ್ಯಲ್. ಮೆಲ್ಲ ಮೈತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ಪಾಡೊಡುಂತು ಎಣ್ಣಗ ಆಳ್ ಪನಿ ದೂರಂಟೆಂತ್ಯಳ್. ಇಂಬೆ ಕೈತಡೆಗೆ ಪೋವರೆಗ್ ಸುರುವಂತೆ. ಕಡೆಕ್ ಬಲಿಪರೆಗ್ ಸುರುವಂತಳ್. ಇಂಬ್ಯೆಲಾ ಬಲಿತೆ. ಮುಟ್ಟರೆಗಾನಗ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಲಾಯಿತಳ್. ಆಯೆಲಾ ಲಾಯಿತ್‌ತ್ ಎಂಚಾಂಡಲ ಆಳೆನಿ ಒಯ್ತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆ. ವಂತೆ ಪೊಳ್ತು ಪೋಪುಣೆ ಆಳೆಗ್ ದಾತ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಲಕ್‌ತ್ ಕುತೋಂಡಳ್, ಕುಡಲ ಆಳೆ ಮೈತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ಪಾಡೊಂಡುಂತು ಪ್ರಯತ್ನಂಪುನಗ ಪಿಲಿತಕ್ಕ ಮೈತಮಿತ್ತ್ ಲಾಯಿತ್‌ತ್ ಆಯನಿ ಕಂಕಣೆ ಪಾಡ್‌ತ್ ಎದೆತಮಿತ್ತ್ ಕುತೋಂಡುತು ಕೈಟ್ ಬಾಂತೆನಿ ಪಸ್‌ತ್ `ಎಲಾ ನೀಚ ! ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬೀಜಂಟು ಪುಟುತು ಪತಿವೃತಾ ಸ್ತ್ರೀನೊ ಮಾನಹಾನಿಯಂಪರೆಗ್ ಸೂಪನ ? ನಿನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಚೂರಿ ಪಾಡುವೆ'ಂತ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಚೂರಿ ಪಾಡ್ರೆಗ್ ಕೈನಿ ದೆರ್ಪುನಗ ಬುಳಿಪರೆಗ್ ಸುರುವಂತೆ. ಬುಳಿತ್ನಂತ್ ಕೃಷ್ಣ ಶೇಟ್ಟಿಗ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಆನ್. ಮೈ ಪೂರ ಬೆಗರ್‌ನ್. ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಜಾಸೆಂತ್ ಏತ್ ಕೇಣ್‌ಂಡಲಾ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ನದ್ಯೆ. ಬೆತ್ತ್ ನೆದ್ರೆ ಬತ್ನದ್ದಿ. ಬೊಕ್ಕ ಎಂಚಾಪುಣುಂತು ಕಾತೊಂತಿತ್ತೆ. ಬೊಕ್ಕ ಆವೆರೆಗ್ ಸುರುವಾನ್. ಈ ಕನಂತರ್ತ ತೆರಿಯೊಡುನ್ಪಿ ಇರಾದೆಪ್ ಒರಿ ಬಲ್ಮೆದಾಯೆ ಕೈಟ್ ಪೋತು ಕೇಣೊಡೂಂತ್ ನಿಶ್ಚಯಂತ್‌ತ್ ಬೇಗ ಮೋಣೆ ಜೆಕ್ಕ್‌ತ್ ಒಂಜಿ ಲೋಟೆ ಕಾಪಿನಿ ಪರ್ತ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಇತಮುಟ್ಟ ಮಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ಬಲ್ಮೆ, ಜ್ಯೋತಿಷ ಮಂತ ತಪ್ಪುಂತು ಪಣೋಂಡುತಿತ್ನಾಯೆ ಇನಿ ಮೆಲ್ಲ ಪಿದಾಡ್ಯೆ. ಮಂತೆರ್‌ಲಾ ನನ ಒರ್ಯಗ್ ಪಣ್ಣರೆಗ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರಾತೆ ಹೊರತ್ ತಂಕ್ಳೆ ಸಮಯ ಖನ್ನಗ ಮಂತಲಾ ಬೋಡು. ಪ್ರಿಯ ಮಹಾಶಯರೆ, ಉಂದು ಬಾರತ ಬೂಮಿ. ಆಸ್ತಿ ಕಲಾಂಕು ಉತ್ಪತ್ತಿದ ಜಾಗ್. ಮಂತ ತತ್ವಜ್ಞಾನಂಕ್ಳೆಗ್‌ಲಾ ಮೂಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಎಂಚಿತ್ತಿ ನಾಗರಿಕೆ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಎಂಚಿನೊ ಬೋಡಾಂಡ ಉಪದೇಶಂಪಡ್. ಅಲ್ಪ ಕಾಲಂಕು ಸಂಪತ್ತ್ ಇಪ್ಪ ಮುಟ್ಟ ಜನಂಕ್ಳೆ ಮನಸ್ಸ್ ವಂತೆ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ ಮಾರ್ಗೊಂಟಿಪ್ಪುಣು. ಕಷ್ಟ ಬನ್ನಗ `ಓ ದೇವರೇ'ಂತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಏರೇತ್ ಜನಂಕುಳು ಪ್ರಾಯಂಟು ನಾಸ್ತಿಕೆರಾತ್ ಬೋಡಾಯಿ ಅನ್ಯಾಯಂತ್‌ತ್ ಕುಶಿ ಬತ್ನಕ್ಕ ಇಪ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ತರೆ ಪಂರ್ದೆರೆಗ್ ಸುರುವಾಪುಣೆ ಆ ಆರ್ಯ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಆತ್ ದೇವಸ್ತಾನಂಕು ಪೋಪುಣ ಜಾನೆ, ವೇದಾಂತ ಕೇಣುಣ ಜಾನೆ, ಪುರಾಣಶ್ರವಣ ಜಾನೆ, ಮಡಿಜಾನೆ ಬಾರಿ ಗಲಾಟೆ. ಕಡೆಕಡೆಕ್ ಆಕ್ಳೆಗ್ ಬರ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆ ಆತೀತಾತ್. ಏರೆತ್ತ್‌ಲಾ ಆಯ

ಮನಸ್ಸ್‌ನಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಸ್ತಿಕ ಮಾರ್ಗಂಟು ಕೊಂಡು ಪೋವರೆಗ್ ಬಲ್ಲಿ. ಪ್ರಕೃತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸತ್ತಾವರ ಅನೇಕ ಜನಂಕುಳು ಮೋಸ ಬೂಳೋಣ್ತೆರ್. ಎಂಚೆಂಚಿತ್ನಾಯೆ ನಮ ದೇಶಂಕು ಬತ್ತ್‌ತ್ ವೇದಾಗಮಂಕ್ಳೆಗ್ ಪ್ರತಿಯಾತ್ ಬೇತೆ ಮತನಿ ಸ್ತಾಪನೆಂಪೆನ್ನಗ ಆನದ್ದಿ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣು ಅವತಾರಂತ್ ಪಣ್ಪೋಂಡುತಿಪ್ಪಿ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನೇ ಬತ್ತ್‌ತ್ ಪೊಸ ಮತನಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಮೂಳು ಹೆಚ್ಚು ಪೊಳ್ತು ಎಂತಂತೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನತ್ತ್ ಪಿದಯೇ ಪೋನು. ಇಂದೆಟ್ಟೇ ಆರ್ಯ ಜನಂಕ್ಳೆ ಗುಣಾಂಶಂಟು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತನಿಲಾ ತತ್ವಜ್ಞಾನಂಟಿಪ್ಪಿ ಶಕ್ತಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯನಿಲಾ ಸೂವೊಳಿ. ಜಾಯೆಗನ್ನಗ ಗೌತಮನ ತ್ಯಾಗ ಶಕ್ತಿನಿಲಾ ವೈರಾಗ್ಯನಿಲಾ ಸೂತು ಆಯೆ ಮಹಾವಿಷ್ಣುನೊ ದಶಾವತಾರಂಕ್ಳೆಡ್ ಒಂಜಿ ಅವತಾರಂತ್ ಒಪ್ಪಿತ್‌ಂಡಲಾ ಉಪದೇಶ ತತ್ವಜ್ಞಾನಂಕು ಸರಿಯಾತ್ ಪತ್ತುರಿಂತ್ ಅವ್ವೆನಿ ಗೇತೋಣ್ಯದ್ಯೆರ್. ಆಯನಿ ಪೂಜೆಂಪೆರ್. ಆಯ ಪಾತೆರನಿ ಮಾತ್ರ ನಂಬುರಿಯೆರ್. ಸೂಲೆ ಆರ್ಯೆಕ್ಳೆ ಶಕ್ತಿ ವೈಚಿತ್ರ್ಯನಿ.

ಪ್ರಿಯ ಮಹಾಶಯೆರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಕ್ಳು ಇಡೀ ಆಯುಷ್ಯನಿ ಕಳೆವೋಂಡುತು ನಾಡ್ ಪಸ್‌ದಿ ಸನಾತನ ದರ್ಮ ಮಾರ್ಗನೆ ನಮೌಳು ಶಾಶ್ವತ ಆತೆಂತು. ಇಂದೆಕ್ ಪ್ರತಿಯಾವೊಂಡು ಕ್ಷಿತ್ತಿ ಏರೆ ಆಶಂಕುಳು ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಗಾಳಿಗ್ ಪಾರ್‌ತೇ ಪೋಪುಣಿ. ಆಂಡ ಆ ಮಾರ್ಗನಿ ನಾವು ಹಾಳಂತೋಣ್ಣೊಂತು ಪಣ್ಪೆಣ್ಯೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣ್‌ನೀರ್ ಬುಡೊಡಾಪುಣು. ನಮ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ ಪೂರಲ ನಾಟಕಂತಕ್ಕ ಆವೋತುನು. ಇನಿಯಾತಡ ಎಲ್ಲೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಆವಂತೆ ಕುತೋಣಾನ್. ಸೂಲೆ ನಮ ನಾರಾಯಣರಾಯೆ ಇತಮುಟ್ಟ ಮಂತಸುಳ್ಳುಂತು ಪಣೋಂಡುತ್ತಿತ್ತ್‌ತ್ ಇನಿ ಮೆಲ್ಲ ಬಲ್ಮೆ ಕೇಣ್ಯೆರೆಗ್ ಕಚ್ಚ ಕಟ್ಯೆರ್. ಅಂತು ಬೊಕ್ಕಾರೆ ಆಜಿಗಂಟೆ ಆವೊಡುತ್ತು ದುಂಬು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪೋಯೆ. ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗ್ ಜಾಲ ಗೊತ್ತುದ್ದಿ. ಆಂಡ, ಬಹು ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಜನಂಕ್ಳೆನಿ ಮೋಸಂತ್‌ತೆ ಸಾಮುದ್ರಿಕ, ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯಾದಿಳೆನ್ ಪಣ್ಪೆ. ಆಯಗ್ ಬೇತೆ ಜಾಲ ವೃತ್ತಿದಾಂತೆ ಇತ್ನೈತಾವರ ಉಂದೆನಿಯೆ ಗಟ್ಟಿಯಾತ್ ಪಸ್‌ದೆ. ಪಣ್ಪುಣೈಟ್ ಪತ್ತೈಕ್ ಐನ್ ಸರಿಯಾವೊಂಡು ತಿತ್ನೈತಾವರ ಪುದಾರ್ ಹೆಚ್ಚ್ ಬರ್ತ್‌ನ್, ಐಟ್‌ಲಾ ಸಾದಾರಣ ಜನಂಕ್ಳೆ ವರ್ಗತ್ತ್ ಮಲ್ಲೊ ಪುದಾರ್ ಕೇಣ್‌ದೆ. ಆಯ ಪುದಾರ್ ತಿರುವಲ್ಲ ಕೇಣುಡ್ ಮಂತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆನೈತಾವರನೆ ನಮ ರಾಯೆರ್‌ಲಾ ಮೆಲ್ಲ ಸವಾರಿ ಬುಡ್ಯೆರ್ ಮೋಕ್ಳೆ ಅಂಗಿ ಇಜಾರ ಹೇಟ್ ಬೂಟ್ಸು ಸೂತು ಇನಿತ ಅಶನಂತ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಮೋಸ ಇದ್ದಿಂತ್ ಯೋಚನೆಂತೆ. ರಾಯೆರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆವೊಡುಂತು ಪಣ್ನೈತಾವರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಳು ರಾಶಿ ಕುಂಡಲಿನಿ ಪಾಡ್‌ತ್ ರಾಯೆರೆ ಮೋಣೆನಿಲಾ ಅಟ್ಟನಿಲಾ ಸೂವರೆಗ್ ಸುರುವಂತೆರ್.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ರಾಯೆರೆ ಈ ಕುಂಡಲಿಳೆಡ್ ಒಯಿಟಾಂಡಲ ಒಂಜೈತಮಿತ್ತ್ ನಿಂಕ್ಳೆ ಇಷ್ಟ ದೇವೆರೆನಿ ನೆನೆತೋಂಡುತು ಬಂಗಾರ್ ಅತವಾ ಬೊಳ್ಳಿದೊ ಕಾಣಿಕೆ ನಿಜಿಲೆ.

ನಾರಾಯಣೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಮಾತ್ ಬರೊಡುಂತು ಒಂಜಿ ರೂಪಾಯಿನಿ ಒಂಜಿ ಕುಂಡಲಂತ ಮಿತ್ತ್‌ಜಿಯ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಕುಂಡಲ ಪಾಡಿಕ್ರಮಂಟು ಎವು ಕುಂಡಲ ಯಾವ ರಾಶಿಗ್‌ಂತ್ ಎಂಚಿತ್ನಾಯಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾವನ್. ಹೆಚ್ಚ ಪಾತೆರ್ರೆಗ್ ಪೋಂಡ ಆಯಗೇ ಗೊತ್ತುದ್ದಿ. ಅಂತು ಪದಿರಾಡ್ ಕುಂಡಲಳೆನಿ ಪಾಡ್ಪೆ -ಪನಿ ಯೋಚನೆಂತ್‌ತ್ ನಿಕ್ಕು ಕಾಣಿಕೆ ಪಾಡಿ ಜಾಗ್ ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯಾನ್‌ದೆಂದೆ.

ನಾರಾಯಣೆ - ಅವ್ವೆ, ಕನ್ಯಾಸಮಾಚಾರಂಕೇ ಬರ್ತ್ನೆ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ಅವು ಗೊತ್ತಾನ್. ಆಂಡ ಸಿಕ್ಕುಣೊ ಬಾಳ ಕಷ್ಟಂಟುಂಡು.

ನಾರಾಯಣೆ - ಅವ್ವಂದ್‌ಯೆ ವಿದವಾ ಬವನಂಟುಪ್ಪುಣ್ಯೆತಾವರ ಸುಲಬಂಟಾಪುಣ ?

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ಆಂಡಲ ಗಾಬಿರಿದ್ದಿ. ನಿಂಕ್ಳೆಲಕ್ಕನೆ ಐಕ್‌ಲಾ ಎವ್ವಾಂಡಲ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶ ಆತಿಪ್ಪೊವ್ವಡುದೆ. ಜಾಯೆಗ್‌ನ್ನಗ ಕನ್ಯಾರಾಶಿಡಿತ್ತಿ ಶನಿ ಇನಿ ಪಿದಾಡುವೆ. ಆಯೆ ಪಿದಾಡುಣ್ಯೆತ್‌ತ್ತ ದುಂಬು ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶ ಆವಂತೆ ನಿರ್ವಾಹ ಇದ್ದಿ. ಆಂಡ ಅಡೆಗ್ ರಾಹುನೊ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ಇತ್ತೈತ್ತಾವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯ ಆನದ್ದಿ.

ನಾರಾಯಣೆ - ಇದ್ದಿದೆ, ಅಂಗಸ್ಪರ್ಶ ಆತ್ನನೇ ಇದ್ದಿ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - (ಸ್ವಗತ) ಮೋಸ ಬೂಳ್ಯೆದೆ. ನನ ಜಾನೆ ಪಣ್ಪುಣ ? (ಸ್ವಲ್ಪ ಪೊಳ್ತು ಮಿತ್ತ್ ಸೂತು ತರೆ ಪಂದೋತು ಒಂಜಿ ಚುಮ್ಮಿ ಪೊಡಿನಿ ಪಾಡೊಂಟುಂತು ಪಂಡೆ) ಜಾನೆ ರಾಯೆರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸುಳ್ಳಾವ ? ಒಂಜಿ ಪಕ್ಷಂಕು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆದಡ್ಯಡ ಸ್ವಪ್ನಂಟಾಂಡಲ ಆತೇ ತೀರೊಡು. ನಿಂಕ್ಳೆಗ್ ಮದತ್ತತ್ ಪೋನ್ನಾ ಜಾನ್ನೊ. ರಾಹು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ಉಂಡುಂತು ಸುರುವೇ ಪಣ್ತೆದೆ.

ನಾರಾಯಣ - ಹಾ, ಹಾ, ಮದಪುನ ಎಂಚ ಕೋಡೆ ರಾತ್ರಿಡೆ ಆನ, ಆಂಡ ಐಟ್ ಆಳ್ ಕೆರ್ರೆಗ್ ಬತ್ತಳ್‌ದೆ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ಸೂಯರ ! ಏನ್ ಪಣ್ಣಾತ. ರಾಹು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ಉಂಡುಂತು, ಆಂಡ ಐಟ್ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿಂಡು. ಸ್ವಪ್ನಪಲ ಏಪಗ್‌ಲಾ ವಿಪರೀತ. ಕೆರ್ರೆಗ್ ಬತ್ತಳ್‌ಂದ್‌ಂಡ ಜೀವರಕ್ಷಣೆಂಪರೆಗ್ ಬತ್ತಳ್‌ಂತರ್ತ. ಸ್ವಪ್ನಂಟು ಸೈತೆಂತ್ ಸೋಜಿಂಡ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆಂತ್ ಏರ್ಲ ಪಣ್ಪುಣ್ಯೆನಿ ಕೇಣ್ದ್ಯರ ?

ನಾರಾಯಣ - ಅಂದಂದ್. ಏತೋ ಜನ ಪಣ್ಪುಣ್ಯೆನಿ ಕೇಣ್‌ದೆ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ರಾಹು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ತತ್ತ್‌ತ್ ಗುರು ಕನ್ಯಾರಾಶಿಗ್ ಬರ್ಪುಣ್ಣೆ ಆ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾತ್ ಮದಿಮೆ ಆಪುಣೆ.

ನಾರಾಯಣೆ - ಜಾನೆ ? ಆಳೆಗಾ ಎಂಕಾ ಮದಿಮೆ ಆಪುಣ ? ವ್ಹ, ವ್ಹ, ವ್ಹ, ಬೇಷ್, ಶಾಸ್ತ್ರಿಳೆ ಕಡಾಕಡಿ ಪಾತೆರ್ವರ್‌ದೆ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ - ಬೆತ್ತ್ ಜಾನೆಯೆ ? ಎಂಕ್ಳು ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿ ಸೂತು ಪಣ್ಪುಣ. ಶಾಸ್ತ್ರ ಸರಿಯಾವಂತೆ ಒಂಚಿ ಪೋಪುಣಯೆ ! ಕೆಲ ಕಾಲ ತೊಂದರೆ ಉಂಡು. ಪ್ರಯತ್ನ ಬುಡುಂಡ ಮಂತ ಸಮಾಪುಣು.

ನಾರಾಯಣ - ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಎಂಕುತ್ತರ ಬತ್ತ್‌ನ್. ಪೋಪೆ ನಿಂಕ್ಳೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಕಷ್ಟಂಕು ತಕ್ಕ ಕೊಳ್ಳೆರೆಗ್ ಶಕ್ತಿದ್ದಿಂತ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಐನ್ ರೂಪಾಯಿದ್ ನೋಟುನಿ ಕೊಳ್ತು ಬಾರಿ ಸಂತೋಷೊಂಟು "ಎಂಚಾಂಡಲ ಆಳೆನಿ ಮದಿಮೆಂತೋಣಂತೆ ಬುಡಯೆಂತ್ ನಿಶ್ಚಯಂತ್‌ತ್ ಸುಯಿಲ್ ಪಾಡೋಂಡುತು ಕೈ ಬೀಸೊಂಡುತು ಪೋಯೆ. ರಾಹು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ ತಪ್ಪಮುಟ್ಟ ಅಮಸರಂತ್‌ಂಡ ಬೇಲೆ ಹಾಳಾಪೋವಾನ್ಯೆತಾವರ ಮೆಲ್ಲಂತೋಂಡಿಪ್ಪೊಡುಂತು ತೆರಿಯೆ.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲಾ "ಇಂಚಿ ಮುಟ್ಪಾಳೈಕುಳು ದಿವಸಂಕು ಪತ್ತ್ ಸಿಕ್ಕೊಡ ತಾನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬಂಗ್ಲೆ ಕಟ್ಟೊಳಿ"ಂತ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ತೆಳಿತೆ.

ಅನುಬಂಧ - ೨

ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತೊ ನಿಬಂಧನೆಳು

೧. ಉದ್ದೇಶ

ತುಳು ಪಾತೆರನಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಭಾಷೆನಿ ಮಳ್ತ್‌ತ್ ಪ್ರಚಾರಡ್ ಕೊಂಡುಬರ್ಪುಣೊಲಾ, ತುಳು ಪಾತೆರ್ಪಿ ಭೂಭಾಗಂಕುದುಂಬು ಇತ್ತಿ `ತುಳುನಾಡ್'ನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ನಿ ಇಜಿತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ ; ಈ ಮೂಲಕ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಆವೋಂಡುತಿತ್ತಿ `ತುಳುನಾಡ್‌ದೊ ಪುನರುದ್ಧಾರನೇ' ಈ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತೊ ಉದ್ದೇಶ.

೨. ಅಧಿವೇಶನ

ಈ ಮಹಾಸಭೆ ವರ್ಷಗ್ ಒಂಜಿ ಸರಿ ಪಗ್ಗು ತಿಂಗಳ್‌ಡ್ ಸೇರುಣು. ಸ್ಥಳ ಸಮಯಳೆನಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಅಧಿವೇಶನಂತೊ ಒಂಜಿ ತಿಂಗಳ್ತ ದುಂಬು ಪ್ರಕಟಿಪುಣು.

೩. ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನಂತೊ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉದ್ದೇಶನಿ ಸೋಜಿಪೋತು ಮೂಜನೇ ಎರಡಂಶಂತೊ ಬಹುಮತಟ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗಳ್ತ್ ದುಂಬು ಸ್ಥಳ ಸಮಯಳೆನಿ ತೆರಿಪೋತು ಒಳೆಪೊಳಿ ಅಥವಾ ಮಹಾಸಭೆತೊ ಮೂಜನೆ ಒಂಜಂಶ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉದ್ದೇಶನಿ ಸೋಜಿಪೋತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಮೂಲಕ ಒಳೆಪೋವೊಲಿ. ತೆರಿಪೋತು ಒಂಜರೆ ತಿಂಗಳ್ತ್ ಒಳೆಯಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಒಳೆತ್ನದ್ಯಡ ಅಪೇಕ್ಷೆಂತ್ದ್ನಾಕುಳೇ ಒಳೆಪೊಳಿ.

೪. ಮಹಾಸಭೆತೊ ಅಧಿಕಾರ

1. ಮಾತ ಕಾರ್ಯಳೆಗ್ ಮಹಾಸಭೆತೊ ನಿರ್ಣಯಳೇ ಕಡೆತ ತೀರ್ಮಾನ

2. ಪ್ರತಿವರ್ಷಂತೊ ಲೆಕ್ಕಳೆನಿ ಮಂಜೂರು ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ ವರ್ಷಂತೊ ಅಂದಾಜಿ ಲೆಕ್ಕನಿ ಮಂಜೂರು ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ,

3. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯೆರೆನೊಲಾ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕನೊಲಾ, ಚುನಾವಣೆ ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ,

4. ನಿಬಂಧನೆಳೆಡ್ ಸೇರ್ಸೋಪುಣೊಲಾ, ಗೆಪ್ಪುಣೊಲಾ, ಬದಲಾವಣೆ ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ, ಮಹಾಸಭೆತೊವೇ ಕೆಲಸ.

೫. ಸದಸ್ಯತನ

1. ಪದಿನೆಣ್ಮ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಬುದ್ಧಿ ಸಮ ಇತ್ತಿ ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ (ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣು) ಸದಸ್ಯೆರಾವೊಳಿ.

2. ಉದ್ದೇಶಳೆನಿ ಒಪ್ಪಿತ್ತ್ ಐಕ್ ದಸ್ಕತ್ ಪಾಡ್ತ್ ಪ್ರವೇಶಹಾಸಲ್ ರೂಪಾಯಿ ಒಂಜೈನ್ ಕೊರೊಡು. ಈ ರೂಪಾಯಿ ಎವು ಸಂದರ್ಭಡ್‌ಲಾ ಪಿರಸಿಕ್ಕಾನ್.

3. ಸದಸ್ಯೆ ಆತಿಪ್ಪೆರೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಇದ್ದಿಂತ್ ಸೋಜಿ ಸಂದರ್ಭಡ್ ಬರಹಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗ್ ತೆರಿಪೋವೊಡು. ಪುನಹ ಸೇರಿ ಸಂದರ್ಭಡ್ ಪ್ರವೇಶ ಹಾಸಲ್ ಬೇತೆನೇ ಕೊರೊಡು.

4. ಮಹಾಸಭೆತೊ ಹಾಜರಿತ್ತಿ ಸದಸ್ಯೆರೆ ಪೈಕಿ ನಾಲನೇ ಮೂಜಂಶಂತಾಕುಳು, ಮಹಾಸಭೆತೊ

ಉದ್ದೇಶಳೆಗ್ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸಂಪೆಂತ್ ತೆರಿಯಿ ಎವು ಸದಸ್ಯನಿಲಾ ಗೆತ್ತ್‌ಪಾಡೊಳಿ. ಅಂಚಿ ಸದಸ್ಯೆ ಪುನಹ ಸೇರೊಡಾಂಡ ಮಹಾಸಭೆತೊ ಬಹುಮತ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಸೇರೊಳಿ. ಪ್ರವೇಶ ಹಾಸಲ್ ಬೇತೆನೇ ಕೊಳೊಡು.

೬. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ

1. ಮಹಾಸಭೆತೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಳೇ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿದೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಳಾತಿಪ್ಪೊಡು.

2. ಆಕ್ಳು ಆತಾವಂತೆ ಮೂಜೆತ್ತ್ ಏಳ್ ಮುಟ್ಟ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಇಪ್ಪೊಡು.

3. ಈ ಮಂಡಳಿದೊ ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಹಾಜರಿ ಮೂಜಿ.

4. ಮಹಾಸಭೆದೊ ನಿರ್ಣಯಳೆನಿ ಜಾರಿಡ್ ಕೊಂಡು ಬರ್ಪುಣೊಲಾ, ಮಹಾಸಭೆತೊ ಉದ್ದೇಶಳೆನಿ ಸಾಧಿಪರೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಕಾರ್ಯಳೆನಿ ಮಹಾಸಭೆತೊ ನಿರ್ಣಯಳೆಗ್ ವಿರೋಧ ಬರಂತ್ನಕ್ಕ ಮಳ್ಪುಣೊಲಾ, ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸ.

5. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯೆರ್ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಡ ಆ ಖಾಲಿ ಬೂಳಿ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಬಹುಮತಟ್ ಮಹಾಸಭೆತೊ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಸೇರ್ಸೊಣೊಳಿ.

೭. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಮಹಾಸಭೆತೊಲಾ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿದೊಲಾ ಅಧಿವೇಶನಳೆಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆತ್ ಕಾರ್ಯಳೆನಿ ನಡಬುಡೊಡು. ಮತಕುಳು ಸಮಾತಿಪ್ಪಿ ಸಂದರ್ಭಳೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷಗ್ ಮತಕೊಳ್ಪರೆಗ್ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಡು.

೮. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾತ ನಿರ್ಣಯಳೆಗ್ ಅನುಸರಿತ್ತ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ಪೋವೊಡು. ಮಾತ ಲೆಕ್ಕಳೆನಿಲಾ ಬರೆತ್ತಿಜೊಡು.

೯. ಧನ

ಮಹಾಸಭೆತೊ ಯಾವತ್ತು ದುಡ್ಡುಳೆನಿ ಎವ್ವಾಂಡಲ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಬೇಂಕ್‌ಡ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮೂಲಕ ಇಜಿಪೋವೊಡು.

೧೦. ವರ್ಷ

ಮಾತ ವಹಿವಾಟಳೆಗ್‌ಲಾ ವರ್ಷಂದ್‌ಂಡ ಸೌರಮಾನ ವರ್ಷನೇ (ಪಗ್ಗು ತಿಂಗಳ್ದ್ ಸುಗ್ಗಿ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ)

೧೧. ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಪ್ರಕೃತಗ್ ಮಹಾಸಭೆತೊ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಒಡಿಪುಡೇ ಇಪ್ಪೊಡು.

೧೨. ತುಳುವೆರ್

ತುಳುವೆರ್‌ಂದ್‌ಂಡ,

1. ತುಳುವೇ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಆವೋಂಡುತಿತ್ನಾಕುಳು

2. ತುಳು ಪಾತೆರ ತೆರಿನಾಕುಳು

3. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆವಾಸಂತೋಂಡುತಿತ್ನಾಕುಳು.

೧೩. ಪರಿಷತ್

1. ಮಹಾಸಭೆತೊ ಉದ್ದೇಶಳೆನಿ ಪ್ರಚಾರಂಪರೆಗ್‌ಲಾ, ಪ್ರಚಲಿತ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಳೆಡ್ ಜನತೆದೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆರಿಯೋಣೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಪನಗ ಪನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದೊ ಎವ್ವೇ ಭಾಗಡ್ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳಟ್ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಮೂಲಕ ತುಳುವೆರೆ ಪರಿಷತ್ತ್‌ಳೆನಿ (Conference, Federation, Gathering etc.) ಸೇರ್ಸೋಣವೊಡು.

2. ಪರಿಷತ್ತ್‌ಗ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿದ ಒಪ್ಪಿಗೆಡ್ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಏರೆನಿಲಾ ಮಳ್ಪೊಲಿ. ತುಳುವೆರೇ ಆವೊಡುನ್ಪಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದ್ದಿ.

3. ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿದೊ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಲಾ, ಪರಿಷತ್ತ್‌ದೊ ಉದ್ದೇಶಳೆನಿ ಒಪ್ಪಿತ್‌ದ್ನಾಕುಳೇ ಆವೊಡು. ಸದಸ್ಯೆರೆ ಆವೊಡುನ್ಪಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದ್ದಿ.

4. ಮಹಾಸಭೆತೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿ, ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿದೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಪರಿಷತ್ತ್‌ದೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಈತ್ ಜನ ಸೇರ್ತ್ ಒಂಜಿ ವಿಷಯ ನಿಯಾಯಮ ಮಂಡಳಿನಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ಪೊಡು.

5. ಪರಿಷತ್‌್ತಡ್ ಮತ ಕೊರ್ಳ್ರೆಗ್ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಳೆಗ್‌ಲಾ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಡು. ಮೋಕ್ಳು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಪದಿನೆಣ್‌ಮ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಮೀರ್‌ದ್ನಾಕುಳೇ ಆವೊಡು.

6. ಪರಿಷತ್‌್ತದೊ ಯಾವತ್ತು ತೀರ್ಮಾನೆಳೆನಿ ಮಹಾಸಭೆ ಮಾನ್ಯಂಪೊಡು. ಅವೆನಿ ಒಪ್ಪಿತ್‌ತೇ ತೀರೊಡುಸ್ಪಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದ್ದಿ.

7. ಪರಿಷತ್ ಮುಗಿತ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗಳ್ತೊ್ತಳೆಯಿ ಯಾವತ್ತು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಳೆನಿ ಮುಗಿತ್ ಮಾತ ಪತ್ರಳೆನಿಲಾ ಒಳಿ ದುಡ್ಡುನಿಲಾ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿದ ಕೈಟ್ ಕೊಳೊಡು. ಒಳಿ ದುಡ್ಡುನಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಳ್ಪಿ ರೀತಿನಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಳ್ಪೊಳಿ. ಕಮ್ಮಿಯಾಂಡ ದುಡ್ಡುನಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯೇ ವಹಿಪೊಡು. ಅನುಕೂಲ ಇತ್‌್ತಂಡ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ ಕೊಳೊಳಿ.

(೨೩-೯-೧೯೨೮ ಭಾನುವಾರ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಡ್ ಸೇರ್‌ದಿ ತುಳುವೆರೆ ಸಭೆಟ್ ಒಪ್ಪಿತ್‌ದ್ನೊ)

(An appeal - Thuluva Maha Sabha, Udupi, 1928)

ಅನುಬಂಧ - ೩

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಅಂಕೆಗಳು - ೧೯೨೮

ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಚದರ ಮೈಲು -	4021	
ಜನಸಂಖ್ಯೆ	12,47,368	(1921)
ಭೂಕಂದಾಯ	24,00,000	(1926-27)

ಆಯ

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ	1,59,827
ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ	49,90,341
	51,50,168

ವ್ಯಯ

ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ	74,125
ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ	29,39,351
	30,13,476
ಉಳಿತಾಯ	21,36,692

ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಮದು - ರಫ್ತು

(1925 - 26)

ಬಂದರ	ಆಮದು ರೂ.	ರಫ್ತು ರೂ.
ಮಂಗಳೂರು	88,73,596	96,70,912
ಮಲ್ಪೆ	17,00,246	10,86,587
ಕುಂದಾಪುರ	11,88,302	12,44,918
ಹಂಗಾರಕಟ್ಟೆ	2,07,252	4,49,858

ಕಾಸರಗೋಡು	1,83,895	2,73,726
ಮೂಲ್ಕಿ	48,920	96,010
ಜುಮ್ಲಾ	**1,22,02,211**	**1,28,22,011**

ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳು

ಪಟ್ಟಣ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ (1921)
ಮಂಗಳೂರು	53,877
ಉಡುಪಿ	11,882
ಕುಂದಾಪುರ	7,575
ಕಾಸರಗೋಡು	7,814
ಕಾರ್ಕಳ	6,025
ಮೂಲ್ಕಿ	5,419
ಬಂಟ್ವಾಳ	4,642

ತಾಲೂಕುವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ

ತಾಲೂಕು	ಗ್ರಾಮ	ಜನಸಂಖ್ಯೆ (1921)
ಅಮಿಂದಿವಿ ದ್ವೀಪ	5	4,165
ಕುಂದಾಪುರ	103	1,39,350
ಕಾರ್ಕಳ	106	1,39,641
ಕಾಸರಗೋಡು	114	2,56,931
ಮಂಗಳೂರು	180	3,03,593
ಉಡುಪಿ	116	2,09,909
ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ	182	1,93,779

ಮತವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ - 1921

ಹಿಂದೂ	9,81,034
ಮಹಮ್ಮದೀಯ	1,51,756
ಕ್ರೈಸ್ತ	1,06,354
ಇತರರು	8,224

ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಜಾತಿ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆ (1921)

ಬಿಲ್ಲವ	1,66,704
ಬಂಟ	1,31,370
ಪರಿಶಿಷ್ಟ	65,565
ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	50,174
ಗೌಡ	49,647
ತುಳುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	45,248
ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ	43,037
ಕುಂಬಾರ	34,118
ಮರಾಟಿಗ	32,649
ತೀಯ	30,698
ನಾಯರ್	27,719
ಕುರುಬ	27,022
ಮಾಲೆಯವ	20,563
ತುಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮ	19,081
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ	11,642
ಕ್ಷತ್ರಿಯ	10,769

ಭಾಷಾವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ - 1921

ತುಳು	5,37,825
ಮಲಯಾಳಿ	2,54,240
ಕನ್ನಡ	2,21,690
ಕೊಂಕಣಿ	1,75,523
ಇತರ	58,090

೧.ತುಳು ಮಾತನ್ನಾಡುವವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದುಗಳು (ಬಿಲ್ಲವ, ಬಂಟ, ಮೊಗವೀರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕುಂಬಾರ, ಮಾಲೆಯವ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಯವರು) ಮಿಶನರಿಗಳು.

೨. ಮಲಯಾಳ ಮಾತನ್ನಾಡುವವರಲ್ಲಿ 1,30,562 ಮಾಪಿಳ್ಳೆಯವರೂ, 30,693 ತೀಯರೂ, 27,719 ನಾಯರರೂ ಕಾಸರಗೋಡಿನ ಮಲಯಾಳ ಗ್ರಾಮದವರೂ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ.

೩. ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನವರೂ ಉಡುಪಿಯ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಾಮದವರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ತುಳುವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ?

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ		5,37,825
ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಲಬಾರ್	1,464	
ತ್ರಾವಣಕೋರು	2,054	3518
ಮದ್ರಾಸ್ ಪಟ್ಟಣ	399	
ಕೊಯಮುತ್ತೂರು	431	
ನೀಲಗಿರಿ	182	1,132
ಕೃಷ್ಣ	120	

ಕಡೂರು	23,607	
ಹಾಸನ	5,680	
ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ	5,507	
ಮೈಸೂರು	167	35,192
ಬೆಂಗಳೂರು	134	
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	59	
ತುಮಕೂರು	23	
ಕೋಲಾರ	12	
ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಿಟಿ	661	
ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತ	1,014	1,675
		5,79,342

ಕೊಚ್ಚಿ ಕೊಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತುಳುವರಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ತುಳುನಾಡಿನ ಚಳವಳಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಅಂಕೆಗಳು

ಬ್ರಿಟಿಷ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳು

ಹೆಸರು	ಜನಸಂಖ್ಯೆ
ಅಜಮೀರ ಮೇವಾರ	4,95,271
ಬ್ರಿಟಿಷ ಬಲೂಚಿಸ್ಥಾನ	4,20,648
ಡಿಲ್ಲಿ	4,88,188
ಕೊಡಗು	1,63,838

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿರುವ ಅರಸರ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು

ಭವಾಲ್‌ಪೂರ್	7,81,191
ಇಂದೂರು	11,52,000

ಕೊಲ್ಹಾಪುರ	8,33,726
ಉದಯಪುರ	13,80,063
ಆಲ್ವಾರ್	7,11,960
ತುಳುನಾಡು ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತವಾದರೆ	10,00,000
ನಾರ್ತ್ ವೆಸ್ಟ್ ಫ್ರಂಟೀಯರ್	22,51,340
ಸಿಂಧ್	32,79,377
ಬಿರಾರ್	30,75,316

ತುಳುನಾಡು, ಕೊಡಗು ಬ್ರಿಟಿಷ ಮಲಬಾರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತವಾದರೆ 32,00,000

(An Appeal - Tuluva Mahasabha, Udupi - 1928)

ಅನುಬಂಧ - ೪

ಪಣಿಯಾಡಿ ಕುಟುಂಬ

ಸುಬ್ರಾಯ ಉಪಾಧ್ಯ

ವಾದಿರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ -ಯಮುನಕ್ಕ (ಪತ್ನಿ)

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಉಪಾಧ್ಯ-ರಾಜಕ್ಕ (ಪತ್ನಿ)	ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಉಪಾಧ್ಯ - ಭಾಗೀರಥಿ (ಪತ್ನಿ)	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯ - ಭಾರತಿಭಾಯಿ (ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ) (ಪತ್ನಿ)
೧. ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ - ಇಂದಿರಾ (ಪತ್ನಿ)	೧. ಸುಬ್ರಾಯ	೧. ವಾದಿರಾಜ
೨. ಶ್ರೀಪತಿ - ಸರಸ್ವತಿ (ಪತ್ನಿ)	೨. ರಂಗನಾಥ	೨. ಮುರಳೀಧರ (ದಿ।)
೩. ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ	೩. ಮಾಧವ	೩. ರಮಾಕಾಂತ (ದಿ।)
೪. ಶಾರದಾ	೪. ೨ನಾರಾಯಣ	೪. ಹರಿಣಿ
೫. ರಮಾ	೫. ಸರಸ್ವತಿ	೫. ಜವಹರ್
೬. ವನಜಾ	೬. ಯಶೋದಾ	೬. ರೇವತಿ
೭. ಗಿರಿಜಾ	೭. ಜಾಹ್ನವಿ	೭. ರೋಹಿಣಿ
	೮. ಸುಮತಿ	
	೯. ತುಳಸಿ	

ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತ

ವಾರ್ಷಿಕ

ಈ ಪುಸ್ತಕನ್

ಪಾವಂಜೆ ಗುರುರಾಯೆರ್

ತನ್ನೊ "ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಸಾದ" ಛಾಪೆ ಮುದ್ರಿತ.

ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ,
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, 'ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ', ಉಡುಪಿ.

ಪ್ರಕಟನ ಮಲ್ತೆರ್. [illegible]

1929.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಧರ್ಮಗ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

(Free for the Members of Thuluva Mahasabha. Udipi.)

Price: 0-4-0. ಕ್ರಯ: ೦-೪-೦.

ಬೋಡಾಯಿನಾಕುಲು ನಾಲಣೆನ್ ಕಳುಪೊಡು.

(People who want this book should send As. 4 in advance.)

ದುಂಬು ಪಾತೆರ.

"ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟಿಪ್ಪೊಡುಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತಿನಯಿತ ಉದ್ದೇಶ ಪನೆಂದ್‌ಂಡ 'ತುಳುವೆರೆ ಚಳವಳಿದ ವಿಷಯೊಡ್ ಆಯಿನಾತ್ ಪಾಡೊಂದಿನ ಜನತೆಗ್ ತೆರಿಪಾವು' ಇನ್ಪಿನವೆ. ಎಂಕುಳು ಎಡ್ಡೆದಿನಾತ್ ಪೊರ್ಲುದು ದಿಂಜ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಪೋವುನಾತ್ ಉತ್ತಮೊತೆರತೊ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಉಂಡು. ಕಷ್ಟಸ್ಥಿತಿಯಿಟ್ ಮಾತ್ರ ಎಂಕುಳೆಗ್ ವಂತೆ ಬೇಜಾರ ಉಂಡು. ಪತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟಿಪುನಾತ್ ಅನುಕೂಲ ದಾಂತೆಪೋಂಡು. ನನ ಒರಿಂದುಂ ಕೆಲದೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕನ ಪ್ರಕಟಿಪುನಾಕ್ಕ್ ಎಂಕುಳೆಗ್ ತುಳುವ ಜನಾಂಗ ಶಕ್ತಿನ್ ಕೊರುಂದು ನಂಬುವೊ. ಭಾಷೆದೊ ಭೇದನ ತೆರಿಪ್ಪೋವರೆಗ್ ವಸ್ತ್ರದಾ ಒಂಜಿ ಬರವುನ ಶುದ್ಧ ಬಿರಣೆದ ತುಳುಟುಲಾ, ರಡ್ಡ್ ಬರವುಲೆನ ಶುದ್ಧ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ತುಳುಟುಲಾ ಪ್ರಕಟಿಸ್ಸೊಂತ. ತುಳುಟು ಕವಿತೆ ಎಂಚ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ತೋಜಪೋವರೆಗ್ ವಸ್ತ್ರದ್ ಕೆಲ ಕವಿತೆಲೆನಲಾ ಅಳವಡ್ಸ್ ಕೊಳ್ತುಂಡು. ಈ ಪುಸ್ತಕನ ಓದಿನಾಕ್ಲ್ ಅಗಳೆಗಳೆಗ್ ತೋಜಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ ಎಂಕುಳೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಡುಂದು ವಿನಂತಿ. ಈ ಎಲ್ಯ ದೇರೆನ್ ಆನಾತ್ ಪೊರ್ಲಾವ್ ಮಲ್ಪುರೆಗ್ ಮೇನತ್ ಬುಡ್ತಿ ಬರವುದಾಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ, ಮುದ್ರಕೆರೆಗ್‌ಲಾ, ಪ್ರಕಟಣೆಲೆನ ಕೊರ್ತ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತ್ ಸಾಹುಕಾರೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಂಕುಳೆನೊ ಧನ್ಯವಾದೊಳು.

ಉಡುಪಿ,
ತಾ. ೩೦-೫-'೨೮.

S. U. Paniady,
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ.

ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ್ತೊ ಚಾಲ್ತಿವರ್ಷದೊ ಕಾರ್ಯಕಾರಿಮಂಡಳಿದೊ ಸದಸ್ಯೆರ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ:

ಶ್ರೀಯುತ ಅಂಜಾರ್ ರಾಮಣ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ, Land Lord, Hiriyadka.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ, Member A.I.C.C. Merchant, Udipi.

ಸದಸ್ಯೆರ್.

ಡಾಕ್ಟರ್ ಯು. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್, Member District Board, Udipi.

ಎಚ್ ನಾರಾಯಣರಾವ್, Secretary Udipi Co-operative Union Merchant, Hiriyadka.

ಪಿರಾಯಾಳ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, Vedanta Siromani Secretary Sanskrit School Ramakunja, Uppinangadi.

ಆಲಂಗಾರ್ ಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ, Land Lord & Merchant, Perdur.

ಬಿ. ಕೆ. ಜಿನರಾಜ ಹೆಗ್ಗಡೆ, B. Sc. LL. B. Kukkundur, Karkala.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, Moolky.

ಬಿ. ಮೋಹನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ, Secretary Jnanodaya Samaja, Mangalore.

ಎಡಿಟರ್:— ಯು. ಗೋವಿಂದರಾವ್, Udipi.

ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್:— ದಿ ಕೆನರಾ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ & ಸಿಂಡಿಕೇಟ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಉಡುಪಿ.

ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ.

ವರ್ಣಪ್ರಕರಣ.

೧. ಬರೆಪಿ ಭಾಷೆ, ವಾತೆರ್ಪಿ ಭಾಷೆಂದ್ ಭಾಷೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಸುದ ಪೆರು ಉಂಡು.

೨. ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಪಿ ಭಾಷೆಗ್ 'ಬರೆಪಿ ಭಾಷೆ'ಂದ್ ಪುದರ್.

೩. ಭಾಷಿತ್ ವಾತೆರ್ಪಿ ಭಾಷೆಗ್ 'ವಾತೆರ್ಪಿ ಭಾಷೆ'ಂದ್ ಪುದರ್.

೪. ಬಾಕೆರ್ಗ ಬಾಯಿತಾಪಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಧ್ವನಿಟ್ ವರ್ಣಂದ್ ಪುದರ್. ಇಂದೆಕ್ ಅಕ್ಷರುಂದ್ಲಾ ಪುದರ್ ಉಂಡು.

೫. ಮಾತ ಭಾಷೆಲೆಗ್ಲಾ ವರ್ಣೊಳು ಜಾಸ್ತಿ ಕಮ್ಮಿ ಉಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ವರ್ಣೊಳೆನ್ ಮುಲ್ಪ ವಿವರಿಪುಗ.

೬. ಸ್ವರ, ಯೋಗವಾಹ, ವ್ಯಂಜನಪ್ಪಿ ಮೂಜಿ ತರತ ವರ್ಣೊಳು ಉಂಡು.

೭. ಸ್ವರಂದ್‌ಂಡ ಬೇತೆ ವರ್ಣೊಳೆ ಸಹಾಯದಾಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಪಿನ ಅಪಿನವು.

ಅ ಇ ಉ್ ಉ ಎ್ ಎ ಒ

೮. ಈ ಏಳ್ ಸ್ವರೊಳು ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತಿನ.

೯. 'ಉ್' ಸ್ವರ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಗ್ ಅಗತ್ಯ ಬೋಡು. ತುಳುಟು ಈ ಸ್ವರತ ಉಪಯೋಗ ದಿಂಜ ಕಾಪೊಟು ಬರ್ಪುಂಡು. ಇಂದೆ

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ, ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾಣಿಕೆಲೆನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಾವಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು 'ಮದಪ್ಪಂದಿನಂಚಿ ತುಳುವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ಮಾಲಿಕೆ ಪ್ರಕಟನೆಲೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕ್ಲೆ ಮುಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಸಾದೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್ ಉಂದೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ ಈ ಪುಸ್ತಕುಲು ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚ ಕಜ್ಜೊಲೆನ ಮಲ್ಪೊಡು ಎಂಬ ದುಂಬು ಪೋಪಿನಿ ಪ್ರೇರಣೆಲೆನ ಉಕ್ಕ ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ ಅಕುಲು ನಡತ್ತಿ ಸಾದಿಡ್ ನಂಕ ತೋಜಾವಾದ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.